

ÅRSBERETNING
for
2005

Pengeinstitutankenævnet

ÅRSBERETNING
for
2005

København
maj 2006

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Formandens bemærkninger	5
2.	Ankenævnet, medlemmer og medarbejdere.....	7
3.	Ankenævnets kompetence	9
4.	www.pengeinstitutankenævnet.dk	11
5.	Statistik	13
6.	Nogle ejerpantebrevsspørgsmål....	17
7.	Oversigt over emner, der har været behandlet i tidligere årsberetninger:	25
8.	Domme afsagt i 2005 i sager, hvor Pengeinstitutankenævnet tidligere har afsagt kendelse.	27
9.	Udvalgte kendelser afsagt i 2005	29

Bilag:

Vedtægter for Pengeinstitutankenævnet.....	61
--	----

1. Formandens bemærkninger

Som det fremgår af de statistiske oplysninger i årsberetningens afsnit 5, modtog Ankenævnet i 2005 337 klager, hvilket stort set svarer til antallet i 2004 (345). Tallene for 2004 og 2005 er væsentligt lavere end tidligere, idet antallet af modtagne klager i årene 1996 til 2003 svingede omkring 500. Som en af flere mulige forklaringer kan nævnes de relativt rolige forhold, som for tiden hersker på obligations- og aktiemarkederne.

Som det ligeledes fremgår af de statistiske oplysninger, afsagde nævnet i 2005 kendelse i 197 sager. Ved disse afgørelser fik klageren helt eller delvis medhold i 30 sager eller 15 % af sagerne, pengeinstituttet fik medhold i 139 sager eller 71 % af sagerne, medens 28 sager eller 14 % af sagerne blev afvist (de tilsvarende tal i 2004 var 16 %, 73 % og 11 %).

De 15 % af sagerne, i hvilke klageren helt eller delvis fik medhold ved nævnets afgørelse, lyder ikke af meget, men er heller ikke et retvisende udtryk for, i hvilket omfang klagerne har fået noget ud af deres klage. I de 197 sager, i hvilke nævnet har afsagt kendelse, har klagerne også fået delvis medhold i de tilfælde, hvor klagen delvis er blevet imødekommet under sagens forberedelse, og hvor pengeinstituttet herefter ved nævnets afgørelse får medhold i, at klageren ikke har yderligere krav. Medregnes de 31 sager, som er faldet ud på denne måde, har klagerne fået medhold i 61 eller 31 % af de 197 sager, i hvilke der er afsagt kendelse (i 2004 26 %).

Hvis man vil give et samlet billede af, i hvilket omfang klagerne helt eller delvis har fået medhold, må man imidlertid yderligere inddrage de sager, som er afsluttet af sekretariatet som opfyldt/forligt uden at være behandlet i selve nævnet. Det drejer sig i 2005 om 96 sager. I de i alt 320 sager, som blev afsluttet i 2005, har klagerne herefter helt eller delvis fået medhold i tilsammen 157 sager eller 49 % af sagerne, jf. også lagkagediagrammet i afsnit 5. Dette tal kan måske til gengæld forekomme overraskende stort, men her må det tages i betragtning, at klagerne nok ikke altid har gjort alt, hvad der var muligt for at opnå en ordning med pengeinstituttet, før der indgives klage til nævnet.

I de sager, der har været behandlet af nævnet i 2005, har det indklagede pengeinstitut i 3 tilfælde meddelt, at det ikke ønsker at være bundet af nævnets kendelse, jf. vedtægternes § 11, stk. 2. Dette tal skal sættes i forhold til de 30 sager, i hvilke klageren helt eller delvis har fået medhold ved Ankenævnets afgørelse. "Efterlevelseshalvdelen" må vist herefter siges at ligge på et normalt og tilfredsstillende niveau.

Der er i 2005 udkommet flere bøger, som i større eller mindre omfang behandler Pengeinstitutankenævnet og dets praksis: Lennart Lynge Andersen og Peter Møgelvang-Hansen: Bankretlige emner. Klager over pengeinstitutter (2.udg.), Sonny Kristoffersen: Retshåndhævelse ved forbrugerklager samt Henrik Juul: Pris og kvalitet – på pengeinstitutområdet. Den sidstnævnte bog, som er en PhD-afhandling, indehol-

der bl.a. et større, vurderende kapitel om Pengeinstitutankenævnet (kapitel 7). Her er mange interessante betragtninger og konklusioner, men også nogle, som ægger til modsigelse.

Forfatteren har undersøgt, hvordan det er gået med de ankenævnsafgørelser, som efterfølgende er blevet indbragt for domstolene, og oplyser, at "kun" 48 % af afgørelserne er blevet stadfæstet af domstolene. På dette grundlag konkluderes, at "Pengeinstitutankenævnet er en spinkel retskilde" (s. 322). Dette forekommer noget forhastet. Der er således ikke foretaget nogen nærmere undersøgelse af, hvorfor nævnets afgørelse er blevet ændret i 52 % af sagerne. Det kunne jo tænkes, at det i mange tilfælde skyldes nye beviser. Hertil kommer, at "retskildeværdien" af nævnets afgørelse ikke alene kan måles ud fra stadfæstelsesprocenten ved domstolene. I de tilfælde, hvor en principiel nævnsafgørelse, som går pengeinstituttet imod, har været enstemmig, vil den næsten undtagelsesfrit blive efterlevet ikke alene af det konkrete pengeinstitut, men af sektoren generelt. I sådanne tilfælde, som spiller en ikke uvæsentlig rolle, har afgørelserne en faktisk retsskabende funktion helt uafhængigt af spørgsmålet om domstolsprøvelse.

I et afsnit om de mulige årsager til det faldende antal klager ved nævnet anføres bl.a.: "Det må endvidere antages, at når "kun" 15 % af klagerne i 2004 fik medhold, vil denne beskedne "hitrate" afholde en række kunder fra at indbringe sagen for Pengeinstitutankenævnet" (s. 323). Her overser forfatteren, at de 15 % af sagerne, ved hvilke klageren ved Ankenævnets kendelse fik medhold helt eller delvis, netop ikke er et retvisende udtryk for, i hvilket omfang klagerne har fået noget ud af deres klage, jf. det foran anførte. I øvrigt er der næppe mange potentielle klagere, som studerer statistik over medholdsprocenter, før de træffer beslutning om, hvorvidt de vil indgive en klage til nævnet. Det afgørende i denne forbindelse er, at klagegebyret er beskedent.

2. Ankenævnet, medlemmer og medarbejdere

Pengeinstitutankenævnet blev stiftet i 1988 af Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening (nu Finansrådet), Sammenslutningen Danske Andelskasser og Forbrugerrådet. Nævnet begyndte sin virksomhed den 1. august 1988.

Ankenævnet er i medfør af § 5 i lov om forbrugerklager godkendt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at behandle klager i overensstemmelse med § 2 i sine vedtægter, jf. nærmere nedenfor. Ankenævnets vedtægter er optrykt som bilag til årsberetningen.

Ankenævnets formand er højesteretsdommer, dr. jur. Peter Blok. Næstformænd er landsdommer John Mosegaard, Østre Landsret og landsdommer Lars Lindenchrone Petersen, Østre Landsret.

Ankenævnets medlemmer er udpeget af Finansrådet (efter aftale med Sammenslutningen Danske Andelskasser) og af Forbrugerrådet. I den enkelte sags behandling deltager foruden formanden eller en næstformand to medlemmer udpeget af pengeinstitutsektoren og to medlemmer udpeget af Forbrugerrådet.

Ankenævnets medlemmer har i 2005 været følgende:

Udpeget af Finansrådet:

Chefjurist Karin Duerlund, Spar Nord Bank
 Juridisk chef Karen Frøsig, Sydbank
 Juridisk chef Peter Stig Hansen, Jyske Bank
 Vicedirektør Niels Bolt Jørgensen, Nordea Bank Danmark
 Underdirektør Ole Jørgensen, Danske Bank
 Chefjurist Astrid Thomas, Lokale Pengeinstitutter
 Vicedirektør Erik Sevaldsen, Danske Bank
 Deputy Chief Legal Officer Ole Simonsen, Nordea Bank Danmark.

Udpeget af Forbrugerrådet:

Rådsmedlem Hans Daugaard
 Ankenævnsmedarbejder Tina Dhanda, Forbrugerrådet
 Rådsmedlem, cand.polit. Inge Frölich, FOA
 Økonom Lotte Aakjær Jensen, Forbrugerrådet
 Forbundskonsulent Jette Kammer Jensen, AOF
 Cand.jur. Anne Dehn Jeppesen, Forbrugerrådet (fra 1. august 2005)
 Rådsmedlem Rut Jørgensen
 Cand. jur. Sonny Kristoffersen, Forbrugerrådet
 Direktør, cand. oecon. Jørn Ravn, Boligselskabet Domea

Rådsmedlem Poul Erik Tobiasen, HK-Handel
Økonom Morten Westergaard, Forbrugerrådet (indtil 1. marts 2005).

Ankenævnets sekretariat har i 2005 beskæftiget følgende medarbejdere:

Sekretariatschef, cand. jur. Henrik Davidsen
Fuldmægtig, cand. jur. Heidi Egger
Sekretær Heidi Due
Sekretær Irene Ploug Larsen.

3. Ankenævnets kompetence

Som nævnt ovenfor er Ankenævnet oprettet i medfør af lov om forbrugerklager.

Bestemmelserne om Ankenævnets kompetence findes i vedtægternes §§ 2-5 og 7.

Efter § 2, stk. 1, behandler Ankenævnet klager over "danske pengeinstitutter og deres herværende datterselskaber". Ankenævnet er også kompetent til at behandle klager over pengeinstitutter, der ikke er medlem af nogen af stifterorganisationerne, hvilket gælder visse mindre sparekasser og andelskasser. Ankenævnet har afvist at være kompetent til at behandle en klage indgivet mod Danmarks Nationalbank jf. sag 100/2005.

Ankenævnets kompetence omfatter ikke pengeinstitutter, der er hjemmehørende i Grønland og på Færøerne. Klager over grønlandske pengeinstitutter kan indbringes for Grønlands Forbrugerklageudvalg, Grønlands Hjemmestyre. På Færøerne er der ikke etableret en ordning for udenretslig behandling af tvister mellem pengeinstitutter og deres kunder.

Med hensyn til datterselskaber af danske pengeinstitutter kan nævnes, at Ankenævnet behandler klager over bl.a. finansieringsselskaber. Nævnet kan tillige behandle klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter. Også udenlandske filialer af danske pengeinstitutter må som udgangspunkt anses for omfattet af Ankenævnets kompetence, medens dette derimod ikke gælder udenlandske datterselskaber af danske pengeinstitutter.

Ankenævnet behandler ikke klager over danske pengeinstitutters fællesejede selskaber, som ikke har et direkte kundeforhold.

Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold, jf. § 2, stk. 2. Klager fra erhvervsdrivende kan dog behandles, såfremt de ikke adskiller sig væsentligt fra klager vedrørende private kundeforhold. Efter Ankenævnets faste praksis behandler man ikke klager fra aktie- eller anpartsselskaber.

En betingelse for Ankenævnets kompetence, som ikke er nævnt i vedtægterne, men som følger af sammenhængen med lov om forbrugerklager, er, at klagen skal angå en konkret formueretlig tvist. Dette indebærer, at forespørgsler og klager af anden art, herunder om tilsidesættelse af god pengeinstitutpraksis, ikke realitetsbehandles, medmindre der foreligger en naturlig sammenhæng med en konkret formueretlig tvist.

Finanstilsynet behandler klager vedrørende overtrædelse af bekendtgørelse nr. 1046 af 27. oktober 2004 om god skik for finansielle virksomheder.

Efter vedtægternes § 5 kan Ankenævnet bl.a. ikke behandle klager vedrørende sager, som er afgjort ved endelig dom. Ankenævnet vil i reglen også afvise klager vedrørende sager, i hvilken en fogedret har truffet afgørelse.

Med hensyn til klager vedrørende sager, som verserer ved domstolene, gælder efter retsplejelovens § 361, at vedkommende ret på begæring kan træffe bestemmelse om sagens forelæggelse for Ankenævnet. En klage, der er indsendt af en part uden retsrets tilladelse, vil blive afvist.

De i §§ 2-5 nævnte forhold påses af Ankenævnets sekretariat, som efter vedtægternes § 6 kan afvise klager, der af en af de nævnte grunde utvivlsomt falder uden for Ankenævnets kompetence.

Efter § 7 kan Ankenævnet - men ikke sekretariatet - afvise sager, der på grund af usikkerhed om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnede til behandling i Ankenævnet. Såfremt en forsvarlig stillingtagen til sagen ville forudsætte en bevisførelse, som ikke kan ske for Ankenævnet, herunder navnlig parts- og vidneforklaringer, vil sagen blive afvist. Det sker relativt ofte, at Ankenævnet ser sig nødsaget til at afvise en sag af denne grund. Parternes afvigende opfattelse af et hændelsesforløb vil imidlertid ikke i sig selv afskære Ankenævnet fra at realitetsbehandle sagen under anvendelse af sædvanlige bevisbyrderegler, hvis man anser dette for forsvarligt.

4. www.pengeinstitutankenævnet.dk

På Ankenævnets hjemmeside, www.pengeinstitutankenævnet.dk, omtales Ankenævnets grundlag, sammensætning og arbejdsform. Der er en vejledning vedrørende indgivelse af klage, og klageskema kan enten printes direkte fra siden eller bestilles elektronisk, hvorefter sekretariatet fremsender klageskema.

På hjemmesiden er der uddrag af Ankenævnets årsberetninger med statistiske oplysninger samt gengivelse af artikler vedrørende særlige emner, der har været bragt i årsberetningerne.

Via hjemmesiden er der adgang til at søge i de over 6.000 kendelser, som Ankenævnet har afsagt. Søgning kan ske via fritekstsøgning, eller der kan søges via et emneregister. Søgning kan endvidere tidsbegrænses.

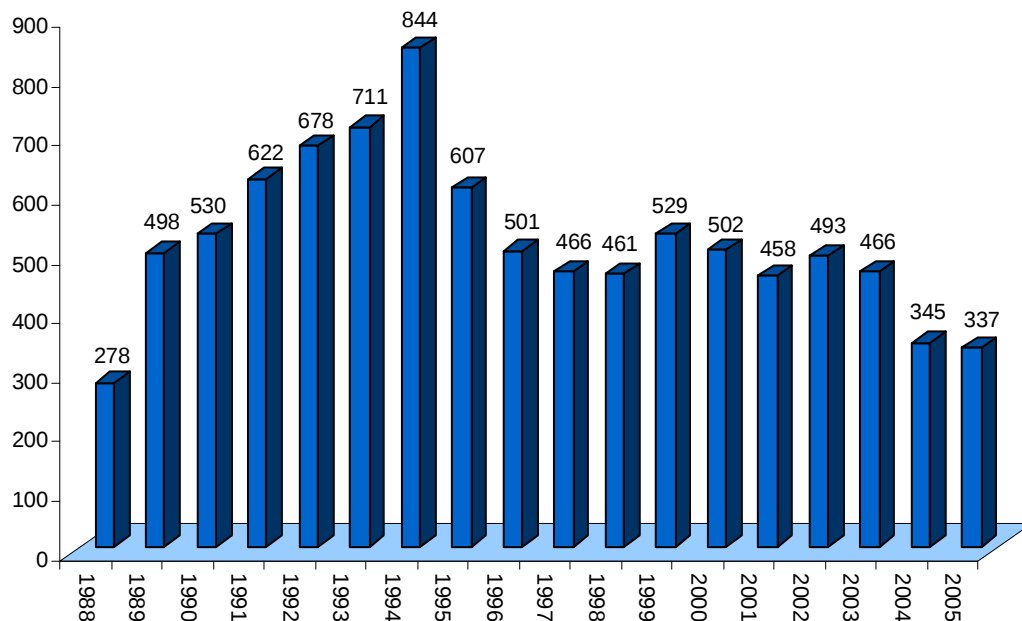
De kendelser, som pågældende pengeinstitut har valgt ikke at følge, jf. Ankenævnets vedtægters § 11, stk. 2, er markeret særskilt, ligesom kendelser, der er udvalgt til offentliggørelse i Ankenævnets årsberetning, også er markeret. I 2005 er der sket en markering af de kendelser, hvor Ankenævnets sekretariat er blevet bekendt med en efterfølgende domstolsafgørelse, og dommen er tilgængelig via hjemmesiden.

Endelig er der links til andre godkendte ankenævn og til relevante offentlige myndigheder.

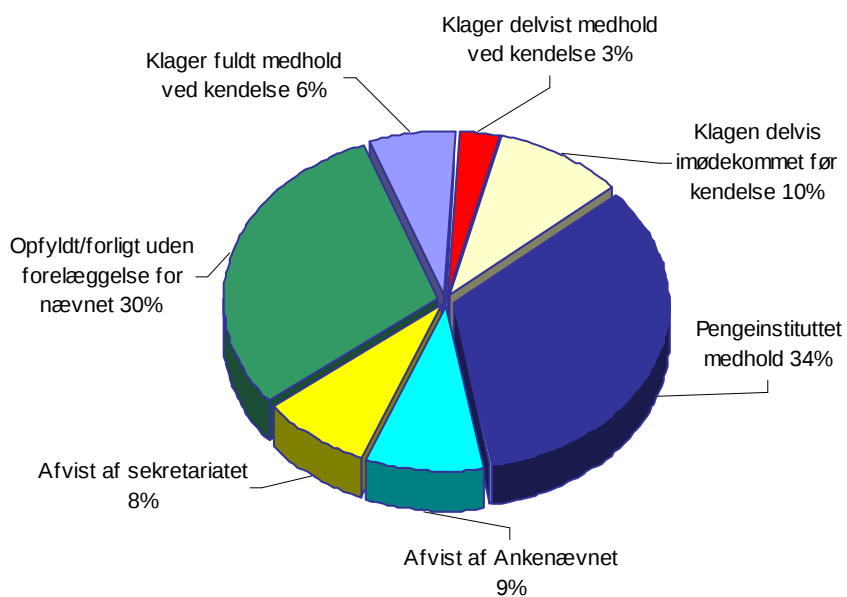
Der kan endvidere være anledning til at gøre opmærksom på hjemmesiden www.pengepriser.dk. På denne side kan der søges oplysninger om pengeinstitutternes priser.

5. Statistik

Antallet af modtagne klagesager har siden nævnets etablering den 1. august 1988

Af de i 2005 modtagne 337 sager verserede 101 sager ved årets udgang. De resterende 236 sager tillige med de pr. 1. januar 2005 verserende 84 sager indkommet i 2004 eller i alt 320 sager blev afsluttet i 2005. Fordelingen af de afsluttede sager fremgår af følgende figur:

Skematisk oversigt over sagernes behandling i årene 1998- 2005

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Overført fra året før	159	160	180	159	153	151	138	84
Modtagne i året	461	529	502	458	493	466	345	337
Til behandling	620	689	682	617	646	617	483	421
Afsluttet ved kendelse:	325	352	352	330	341	315	263	197
Klager fuldt medhold	33	26	36	40	24	22	16	20
Klager delvist medhold	58	70	65	67	76	16	24	10
Klager delvist imødekommet under sagens forberedelse, men pengeinstituttet medhold i øvrigt						27	27	31
Pengeinstituttet medhold	196	218	208	193	200	215	166	108
Afvist	38	38	43	30	41	35	30	28
Afsluttet af sekretariatet:	135	157	171	134	154	164	136	123
Opfyldt/forligt	92	128	122	102	113	125	101	96
Afvist	43	29	49	32	41	39	35	27
I alt afsluttede:	460	509	523	464	495	479	399	320
Under forberedelse/afventer nævnsbehandling:	160	180	159	153	151	138	84	101

Det bemærkes, at der i oversigten fra og med 2003 er sket en opsplitning af "Klager delvist medhold".

I de sager, der har været behandlet i 2005, har det indklagede pengeinstitut i 3 tilfælde givet underretning om, at det ikke ønsker at være bundet af en kendelse, som har givet klageren helt eller delvist medhold, jf. herved vedtægternes § 11, stk. 2. I ingen af disse sager har klageren begæret bistand til sagens indbringelse for domstolene, jf. lov om forbrugerklager § 4, stk. 2.

Oversigt over afsagte kendelser i 2005 fordelt på indklaget pengeinstitut:

Alm. Brand Bank	1	Nordea Bank Danmark	39
Arbejdernes Landsbank	4	Nykredit Bank	3
Basisbank	1	PBS International A/S	2
BG Bank (Danske Bank)	26	Resurs Bank	2
BRFbank	1	Roskilde Bank	2
Broager Sparekasse	1	Saxo Bank	2
Brørup Sparekasse	1	SEB Kort Danmark	2
Danmarks Nationalbank	1	Skælskør Bank	1
Danske Bank	39	Spar Nord Bank	6
Dronninglund Sparekasse	1	Sparbank Vest	4
Durup Sparekasse	1	Sparekassen Faaborg	1
ebh bank	1	Sparekassen Himmerland	2
Finansbanken	1	Sparekassen Hobro	2
Fionia Bank	1	Sparekassen Kronjylland	3
Forstædernes Bank	1	Sparekassen Lolland	2
GE Money Bank	7	Sparekassen Midt Vest	1
Handelsbanken	2	Sparekassen Sjælland	1
HandelsFinans	1	Sparekassen Vendsyssel	1
Jyske Bank	10	Sydbank	7
Lokalbanken i Nordsjælland	2	Vestfyns Bank	1
Løkken Sparekasse	1	Vestjysk Bank	3
Lån & Spar Bank	4	Vorbasse-Hejnsvig Sparekasse	1
Middelfart Sparekasse	1	Ø. Brønderslev-Hallund Spare-	1
Morsø Sparekasse	1	kasse	1
		Østjysk Bank	1

I 3 kendelser var mere end et pengeinstitut indklaget, hvorfor der er 3 sager mere i denne opgørelse end i oversigten ovenfor vedrørende det samlede antal sager afgjort af nævnet.

6. Nogle ejerpantebrevsspørgsmål

Af landsdommer Lars Lindencrone Petersen

Blandt andet på grund af den fleksibilitet, som det tilbyder i relation til sikring af flere mellemværender ved samme dokument og muligheden for genanvendelse ved indfrielse af et tidligere skyldforhold, er ejerpantebrevet et hyppigt anvendt instrument til sikring af pengeinstitutengagementer. Dette gælder i udpræget grad i erhvervsforhold, men også i private kundeforhold, som omfattes af Ankenævnets kompetence. En uundgåelig følge af denne fleksibilitet er imidlertid, at risikoen for uklarheder eller ligefrem misforståelser med hensyn til det sikrede mellemværende ikke helt sjældent materialiserer sig. Et opslag i Ankenævnets register over afsagte kendelser afslører således, at Ankenævnet har afsagt næsten 100 kendelser rubriceret under emnet "Ejerpantebreve". I denne artikel vil jeg redegøre for nogle ankenævnsafgørelser på udvalgte områder.

En række af de spørgsmål, som håndpantsettning af ejerpantebreve kan give anledning til, rejser sig naturligt i forbindelse med skift af pengeinstitut eller med, at pantsætterens pengeinstitut afviser at udlevere et håndpantssat ejerpantebrev i forbindelse med, at skyldneren eller pantsætteren har indbetalt et beløb, der ikke medfører, at det samlede engagement indfris. Tvisten drejer sig i disse tilfælde typisk om omfanget af det engagement, som er sikret ved ejerpantebrevet, jf. afsnit 1 nedenfor, men har i enkelte tilfælde vedrørt mere principielle spørgsmål, jf. afsnit 3 nedenfor.

1. Det sikrede engagement

1.1. Pant for egen gæld

Omfanget af det engagement, som sikres ved håndpantsettning af et ejerpantebrev, må som udgangspunkt afgøres ved en fortolkning af pantsætningserklæringen. Det er helt sædvanligt, at håndpantsettningserklæringer indeholder en såkaldt alskyldserklæring, dvs. en erklæring, hvorefter pantsætningen sker til sikkerhed for "ethvert beløb, som [pengeinstituttet] til enhver tid måtte have eller få til gode hos [skyldneren]".

Mens anvendelse af alskyldserklæringer i forbindelse med kautionsforpligtelser kan give anledning til særlige fortolkningsspørgsmål (se generelt herom *Lennart Lyng Andersen* og *Peter Møgelvang-Hansen*: Bankretlige emner s. 160 ff.), er det som udgangspunkt hverken usædvanligt eller særlig byrdefuldt, at en skyldner stiller sikkerhed for sine egne forpligtelser på en alskyldserklæring, jf. herved *Hans Viggo Godsk Pedersen*: Ejerpantebrev & skadesløsbreve s. 96 ff., særligt s. 97 f.

I de tilfælde, hvor det er skyldneren selv, der optræder som pantsætter, er der således som udgangspunkt ikke betænkeligheder ved at anerkende gyldigheden af en alskyldserklæring, således at en betingelse for udlevering af ejerpantebrevet er, at

pantsætteren har afviklet enhver forpligtelse over for pengeinstituttet – i hvert fald forudsat at de samlede forpligtelser kan rummes inden for ejerpantebrevets (eventuelt opskrevne) maksimum, jf. nærmere nedenfor afsnit 3. Se hertil sag 169/2001: Et pengeinstitut havde håndpant i et ejerpantebrev med en hovedstol på 243.600 kr. i en fast ejendom og et ejerpantebrev med en hovedstol på 100.000 kr. i en bil. Begge ejerpantebreve var håndpantset på alskyldserklæring. Ankenævnet fandt, at pengeinstituttet var berettiget til at kræve pantsætterens samlede engagement, der bestod af et privatlån med en restgæld på ca. 102.000 kr. og et billån med en restgæld på ca. 62.000 kr., indfriet som betingelse for at udlevere ejerpantebrevet i den faste ejendom, og frifandt derfor pengeinstituttet for klagerens påstand om, at pengeinstituttet skulle udlevere ejerpantebrevet mod indfrielse af privatlånet.

Pengeinstituttets nægtelse af at udlevere et håndpantset ejerpantebrev må som udgangspunkt forudsætte, at dette sikrer et aktuelt mellemværende. Se herved sag 84/2005: I forbindelse med optagelse af et billån og en driftskredit håndpantsette skyldneren et ejerpantebrev. Håndpantsetningserklæringen indeholdt en alskyldserklæring. Efter at pantsætteren havde indfriet sit engagement, kunne pengeinstituttet ikke nægte at udlevere ejerpantebrevet under henvisning til, at der mellem pengeinstituttet og en tredjemand verserede en retssag, som – hvis pengeinstituttet tabte – ville kunne give anledning til, at pengeinstituttet rettede et erstatningskrav mod pantsætteren.

I sag 32/2005 var pantsætningen sket til sikkerhed for enhver forpligtelse, som pantsætteren "ved egen medvirken har eller måtte få" over for pengeinstituttet. Efter denne formulering af alskyldserklæringen kunne pengeinstituttet ikke nægte at udlevere ejerpantebrevet med henvisning til, at man gjorde et tilbagesøgningskrav gældende mod klageren i anledning af, at pengeinstituttet ved en fejl havde indsat et beløb på pantsætterens konto (dissens (3-2) for at afvise klagen som erhvervsmæssig).

1.2. Pant for tredjemands gæld

1.2.1. Alskyldserklæringer

Anvendelse af alskyldserklæringer ved sikkerhedsstillelse for tredjemands gæld frembyder større betænkeligheder end ved sikkerhedsstillelse for egen gæld, allerede fordi pantsætteren ikke har indflydelse på udviklingen i det sikrede engagement. Et værn for pantsætteren ligger dog – i modsætning til, hvad der er tilfældet ved kaution – i, at pantsætterens hæftelse er begrænset til værdien af den stillede sikkerhed. Der er ikke tvivl om, at sådanne pantsætninger kan foretages, men Ankenævnet foretager en temmelig indgående undersøgelse af omstændighederne i forbindelse med indgåelsen af aftalen, se fx sag 498/1994: I forbindelse med, at klageren i 1984 købte familiens faste ejendom af sin ægtefælle, overtog hun to ejerpantebreve indeholdende en alskyldserklæring, der i 1983 var håndpantset til et pengeinstitut. Der blev i den anledning udfærdiget en allonge til håndpantsetningserklæringen, hvorved klageren håndpantsette de to ejerpantebreve til pengeinstituttet til sikkerhed for alt, hvad æg-

tefællen og hun var eller måtte blive pengeinstituttet skyldig. Klageren bestred, at ejerpantebrevene sikrede den negative saldo på ægtefællens budgetkonto. Ankenævnet fastslog, at klageren var bundet af den skete håndpantssætning, med blandt andet disse præmisser: "Allongen er ikke en fortrykt skrivelse, men en erklæring af-fattet som et specifikt individuelt vilkår, hvori klageren er nævnt ved navns nævnelse. Der er herefter ikke grundlag for at antage, at klageren ikke skulle have forstået al-longens indhold, der er klart og utvetydigt."

I sag 22/1995 fastslog Ankenævnet dog (med stemmerne 3-2), at en alskyldserklæ-ring i en pantsætningserklæring underskrevet i forbindelse med, at pantsætteren op-tog et lån, ikke omfattede pantsættersens hæftelse som kautionist for et lån, som pen-geinstituttet havde ydet hans ægtefælle (erklæringen omtalte ikke særskilt spørgsmå-let om, kautionsforpligtelser). Da det var ubestridt, at samtlige lån, som pantsætteren var skyldner for, var indfriet, blev pengeinstituttet pålagt at udlevere ejerpantebrevet.

1.2.2. Sikkerhedsstillelse for bestemt angivne skyldforhold

Er pantsætningen sket til sikkerhed for et bestemt angivet mellemværende, er det selvsagt det tungtvejende udgangspunkt, at pantsættersens medvirken er nødvendig for at overføre sikkerheden til et andet mellemværende. Se som eksempel herpå sag 179/2001: Klageren havde givet et pengeinstitut håndpant i et ejerpantebrev til sik-kerhed for, hvad en debitor måtte blive instituttet skyldig ifølge et bestemt angivet er-hvervslån. I forbindelse med at debitor i 1996 indstillede den virksomhed, som lånet vedrørte, blev lånet og en kredit, ligeledes tilknyttet virksomheden, indfriet med pro-venuet af et nyt lån. Pengeinstituttet underrettede samtidig klageren om den skete omlægning, "da De har håndpantssat ejerpantebrev stort 100.000 kr. til sikkerhed for ...s engagement". Klageren anerkendte modtagelsen af underretningen. I oktober 2000 fremsendte pengeinstituttet en ny håndpantssætningserklæring til klageren, in-deholdende en alskyldserklæring. Klageren indbragte herefter sagen for Ankenævnet med påstand om, at pengeinstituttet tilpligtedes at udlevere ejerpantebrevet. Anke-nævnets flertal (3) konstaterede, at klageren ikke havde underskrevet nogen hånd-pantssætningserklæring vedrørende omlægningslånet, og at hans kvittering for mod-tagelsen af underretningen ikke kunne tages som udtryk for, at klageren indvilgede i, at ejerpantebrevet skulle tjene til sikkerhed for omlægningslånet. Ankenævnets min-dretal (2) stemte for at tage pengeinstituttets frifindelsespåstand til følge, da klageren efter modtagelsen af pengeinstituttets underretning "ikke har kunnet have nogen be-rettetiget forventning om at være frigjort for håndpantssætningen, ...".

2. Opgørelse af sikkerheden

Ved dommene i UfR 1990 s. 21 og UfR 1992 s. 978 fastslog Højesteret, at et ejer-pantebrev ikke uden klar støtte herfor giver panteret for beløb ud over maksimum. Dokumenter med opskrivningsklausuler oprettes stort set ikke længere, efter at det ved tinglysningsafgiftslovens § 5, stk. 1, 2. pkt., blev bestemt, at tinglysningsafgiften beregnes af det højeste beløb, som dokumentets hovedstol kan opskrives til, men

der vil i en årrække cirkulere ejerpantebreve oprettet forud for tinglysningsafgiftslovens ikrafttræden den 1. januar 2000. Ankenævnet har i flere kendelser fundet, at en bestemmelse i et ejerpantebrev om opskrivning af hovedstolen på grundlag af ejerpantebrevets rentefod har været affattet så klart, at der ikke har været grundlag for at se bort fra den. Se som eksempel herpå sag 19/2004, hvor klausulen var udformet således: "Ejerpantebrevet forrentes fra overdragelsesdagen med en årlig rente på 10 pct. over Nationalbankens ... diskonto. ... Panteretten omfatter tillige de renter, der er fastsat i ejerpantebrevet. Panteretten forøges gradvist med op til 5 års renter af ejerpantebrevets pålydende. ..." Bestemmelsen om opskrivning af panteretten fandtes alene i ejerpantebrevet og ikke tillige i håndpant sætningserklæringen. Ankenævnet tillagde ikke dette forhold betydning, idet man fremhævede, at håndpant sætningserklæringen var afgivet samtidig med, at klageren udstedte ejerpantebrevet.

Et særligt spørgsmål, som har foreligget for Ankenævnet, er, om opskrivningsbeløbet har karakter af rente eller alene er udtryk for en forøgelse af det beløb, som ejerpantebrevet giver sikkerhed for. I sag 76/2001 påstod klageren således pengeinstituttet tilpligtet at indberette til skattemyndighederne, at det beløb, hvormed det krævede indfrielsesbeløb oversteg ejerpantebrevets hovedstol, udgjorde rente. Indklagede påstod frifindelse under henvisning til, at ejerpantebrevets rentesats alene tjente som grundlag for en opskrivning af panteretten, og at der således ikke var indeholdt rente i det krævede indfrielsesbeløb. Ankenævnet tog pengeinstituttets frifindelsespåstand til følge med bemærkning, at klageren måtte kunne fremføre sine synspunkter vedrørende den skattemæssige behandling af opskrivningsbeløbet over for skattemyndighederne uden en indberetning fra pengeinstituttet. I sag 364/2002 udtalte Ankenævnet udtrykkeligt, at rentebestemmelsen i et ejerpantebrev ikke indebar en pligt til at betale rente, men alene havde til formål at forøge pengeinstituttets sikkerhed.

3. Krav på udlevering af ejerpantebrevet i forbindelse med betalinger

Undertiden foreligger den situation, at et maksimum på et ejerpantebrev, der er håndpant sat på en alskyldserklæring, overstiger værdien af pantet. I disse tilfælde kan pengeinstituttet som betingelse for at udlevere ejerpantebrevet kræve provenuet ved salg af pantet betalt til sig (selvsagt forudsat at pengeinstituttets samlede tilgodehavende er mindst lige så stort som provenuet). Dette gælder, uanset om restgælden på det lån, der er anvendt til køb af pantet, er mindre end salgssummen. Se fx sag 434/2001: Restgælden på pantsætterens billån udgjorde 16.400 kr. Pantsætteren solgte den pantsatte bil, der var behæftet med et ejerpantebrev med et maksimum på 150.000 kr., for 31.500 kr. Pengeinstituttet var berettiget til at kræve den fulde salgssum erlagt til sig som betingelse for at udlevere ejerpantebrevet. Det forhold, at pengeinstituttet på forespørgsel havde oplyst restgælden på billånet til 16.400 kr., indebar ikke et tilsagn om at ville udlevere ejerpantebrevet mod betaling af dette beløb.

I de tilfælde, hvor det sikrede mellemværende overstiger ejerpantebrevets maksimum, opstår spørgsmålet, om pantsætteren kan kræve ejerpantebrevet udleveret mod betaling af et beløb svarende til maksimum, eller om pengeinstituttet kan kræve hele det sikrede engagement indfriet som betingelse for at frigive sikkerheden. For så vidt angår den situation, at spørgsmålet opstår i forbindelse med, at pantet realiseres, følger det af Højesterets dom i UfR 1987 s. 913, at pantnavereren ikke (i tilfælde af pantsætterens konkurs, dvs. i konkurrence med dennes øvrige kreditorer) kan gøre sikkerheden gældende for et beløb, der overstiger ejerpantebrevets maksimum.

Pengeinstitutankenævnet har haft lejlighed til at tage stilling til spørgsmålet i den situation, at pantsætteren ikke afhænder pantet, men blot ønsker ejerpantebrevet udleveret mod betaling af et beløb svarende til dettes maksimum. I de to første sager, 433/1995 og 39/1998, var spørgsmålet ikke sat på spidsen, idet tvisten i begge tilfælde vedrørte spørgsmålet om, på hvilken del af det sikrede engagement det indbetalte beløb skulle afskrives. Ankenævnet gav imidlertid udtryk for den principielle opfattelse, at pantsætteren af et ejerpantebrev som udgangspunkt har krav på at få udleveret ejerpantebrevet mod at betale et beløb svarende til dettes hovedstol.

I sag 305/2004 gjorde pengeinstituttet imidlertid udtrykkeligt gældende, at man ikke – uden for tilfælde af tvangsauktion, hvor sikkerheden ville blive frigivet, når auktionsvilkårene var opfyldt – var forpligtet til at udlevere det håndpantede ejerpantebrev, før hele den pantsikrede gæld var indfriet. Pengeinstituttet havde til sikkerhed for et bestående boliglån med en restgæld på ca. 34.000 kr. fået håndpant på en alskyldserklæring i et ejerpantebrev med en hovedstol på 20.000 kr. I forbindelse med et ønske om omprioritering af deres faste ejendom krævede klagerne ejerpantebrevet udleveret mod betaling af ejerpantebrevets hovedstol med tillæg af et års rente. Ankenævnet gav klagerne medhold i deres påstand og fastholdt således linjen fra de to tidligere sager, men henviste dog til, at pantsætteren af et ejerpantebrev ”i hvert fald i forbrugerforhold og i tilfælde, hvor der ikke er en udtrykkelig aftale om det modsatte” som udgangspunkt må have ret til at kræve ejerpantebrevet udleveret mod betaling af et beløb svarende til hovedstolen. Pengeinstituttet har meddelt, at man ikke vil følge afgørelsen.

Retstilstanden efter Ankenævnets praksis er således den samme, uanset om pantsætteren afhænder sikkerheden eller ej. Pengeinstituttet har således – som det også fremgår af præmisserne i sag 305/2004 – ikke en stærkere stilling over for pantsætteren end over for dennes øvrige kreditorer. Det er tænkeligt, at denne parallelisering med situationen i tilfælde af (tvangs)salg af pantet har ligget bag den del af klagernes påstand, der gik ud på, at klagerne var indforstået med at betale et års rente i tillæg til hovedstolen, uanset at rentebestemmelsen i ejerpantebrevet alene gik ud på, at ejerpantebrevet i tilfælde af tvangsauktion over ejendommen blev forrentet. Ankenævnet fortolker imidlertid som udgangspunkt sådanne renteklausuler i overensstemmelse med deres indhold, jf. herved sag 231/2005 (da tvangsauktion over klage-

rens ejendom ikke havde fundet sted, var klageren berettiget til at få ejerpantebrevet udleveret alene mod betaling af et beløb svarende til ejerpantebrevets hovedstol).

Der kan selvfølgelig være mange – helt legitime – årsager til, at et ejerpantebrevs hovedstol er mindre end det engagement, som ejerpantebrevet sikrer. Uden at det er udtrykt i nogen af de refererede sager, forekommer det imidlertid nærliggende, at en medvirkende årsag til Ankenævnets opfattelse er, at det forekommer lidet rimeligt, om håndpant sætning af et nok så lille ejerpantebrev skulle have den virkning, at pengeinstituttet uden nogen anden begrundelse end den skete pantsætning skulle kunne kræve hele det sikrede engagement indfriet i forbindelse med eksempelvis en omprioritering af pantsætterens faste ejendom.

4. Engagementer med til dels flere debitorer

Det hænder ikke sjældent, at et gift eller samboende par optager et fælles lån i et pengeinstitut, og at der i denne forbindelse sker håndpant sætning af et ejerpantebrev, ofte med pant i en fast ejendom, som den ene af parterne ejer. Hvis skødehaveren ved siden af fælleslånet har et særskilt engagement med pengeinstituttet, opstår ved salg af ejendommen det spørgsmål, på hvilken del af engagementet pengeinstituttet kan afskrive det provenu, der måtte være fremkommet ved salget.

I visse tilfælde er håndpant sætningserklæringen udformet således, at pantsætningen er sket primært til sikkerhed for fælleslånet, og sekundært til sikkerhed for et eventuelt øvrigt mellemværende, som pantsætteren måtte have eller få med pengeinstituttet. I sådanne tilfælde er det uden videre klart, at provenuet må afskrives primært på fælleslånet, jf. herved senest Ankenævnets kendelse i sag 231/2005. Det forhold, at pengeinstituttet i kraft af et vilkår i håndpant sætningserklæringen måtte være berettiget til at forsyne ejerpantebrevet med påtegninger, gør ingen forskel heri. jf. Ankenævnets kendelse i sag 309/2004: I forbindelse med omprioritering af en fast ejendom fremkom et provenu på ca. 67.000 kr., som pengeinstituttet indsatte på en lønkonto med en negativ saldo på ca. 63.000 kr. (inden indsætningen). Lønkontoen tilhørte S, som tidligere havde været gift med klageren. Under samlivet havde parterne optaget et fælles lån, og S havde til sikkerhed herfor håndpant sat et ejerpantebrev med sikkerhed i den faste ejendom, som han ejede. Pantsætningen tjente sekundært til sikkerhed for øvrigt mellemværende. Pengeinstituttet var ifølge håndpant sætningserklæringen berettiget til at forsyne ejerpantebrevet med påtegninger af enhver art. Provenuet ved omprioriteringen var fremkommet ved optagelse af et realkreditlån, som kunne lyses i ejendommen, fordi pengeinstituttet havde påført ejerpantebrevet en påtegning om respekt af dette. Det fælles lån, som havde en debetsaldo på ca. 17.000 kr., blev herefter indfriet ved, at pengeinstituttet foretog modregning i klagerens checkkonto. Ankenævnet fastslog, at denne modregning havde været uberettiget. Det måtte have påhvilet pengeinstituttet at indhente klagerens samtykke til at lade ejerpantebrevet rykke for realkreditlånet, idet en anvendelse af netto provenuet fra realkreditlånet på S' øvrige engagement kunne komme klageren til skade, da hendes risiko for fælleslånet ville blive forøget. Ankenævnet bemærkede i den for-

bindelse, at det må "anses for en typeforudsætning for en af flere solidarisk hæftende debitorer, at et pant stillet af en meddebitor som udgangspunkt ikke kan frigives eller afskrives på andre mellemværender uden pågældende debtors medvirken, idet den pågældende debtors risiko herved forøges".

Ankenævnets kendelse i sag 343/2004 er – med en konkret begrundelse – på samme linje: Et pengeinstitut stillede som betingelse for at lade to ejerpantebreve rykke for optagelse af et realkreditlån krav om at modtage 540.000 kr. til ekstraordinær nedbringelse af "debitorernes engagement". Dette engagement bestod dels af nogle fælles lån, dels af nogle lån med manden som enedebitor. Ejerpantebrevene havde sikkerhed i en fast ejendom, som debitorerne ejede i fællesskab, og var håndpantet på en alskyldserklæring, som ikke indeholdt nogen rangordning af de sikrede konti. I hvert fald under disse omstændigheder måtte det være en forudsætning, der var kendelig for pengeinstituttet, at betalinger med baggrund i ejerpantebrevene forlods måtte anvendes til afskrivning på det fælles engagement, og pengeinstituttet fandtes der at have været uberettiget til – således som det var sket – at have afskrevet en del af provenuet på den del af engagementet, som alene manden hæftede for.

7. Oversigt over emner, der har været behandlet i tidligere årsberetninger:

- 1993: Gebyrer, udlånsrentens størrelse
- 1994: Klager vedrørende omlægning af realkreditlån
- 1995: Bemærkninger til Højesterets dom af 1. november 1995 (UfR 1996 s. 200)
- 1996: Pengeinstitutankenævnets praksis vedrørende betalingskortlovens § 21, stk. 3, nr. 2 og 3
- 1997: Særlige problemer vedrørende lån overgivet til inkasso
- 1998: Pengeinstitutankenævnets praksis vedrørende forældelse
- 1999: Bank- og sparekasselovens § 41.
- 2000: Nogle spørgsmål vedrørende kontofuldmagt
- 2001: Fejl i boligberegninger
- 2002: Tvister vedrørende deponeringer i forbindelse med ejendomshandler
- 2003: Rådgivning om investering i aktier og aktiebaserede investeringsbeviser
- Ankenævnets praksis og de nye god skik regler
- 2004: Pengeinstitutternes ansvar for undladt eller fejlagtig skatterådgivning

8. Domme afsagt i 2005 i sager, hvor Pengeinstitutankenævnet tidligere har afsagt kendelse.

Der foreligger ikke domme, som sekretariatet er bekendt med.

9. Udvalgte kendelser afsagt i 2005

På de følgende sider er i forkortet form gengivet nogle af de i 2005 afsagte kendelser. Udvalget er foretaget af sekretariatschefen i samråd med formandskabet. Det er tilstræbt at medtage kendelser, der er af en vis principiel og almindelig interesse, og som må formodes at vil være retningsgivende for Ankenævnets praksis.

En oversigt over de udvalgte kendelser findes på de første sider. Kendelserne er medtaget i nummerorden.

Samtlige kendelser afsagt af Pengeinstitutankenævnet kan ses på Ankenævnets hjemmeside www.pengeinstitutankenaevnet.dk, hvor der også kan søges anden information om Ankenævnet.

Der kan endvidere henvises til Lynge Andersen og Møgelvang-Hansen: Bankretlige emner - Klager over pengeinstitutter (GadJura, København 2005, 2. udgave).

Oversigt over udvalgte kendelser

184/2004	Indsigelse mod opgørelse af gæld overgivet til inkasso, spørgsmål om afskrivning af betalte ydelser	33
244/2004	Spørgsmål om krav til indsigelsesform ved indsigelse mod fjernsalgstransaktion.....	34
272/2004	Tilbageførsel af indsat beløb sket med urette.....	36
278/2004	Krav om udbetaling fra bog, hvor seneste postering var foretaget i 1988.....	37
305/2004	Krav på frigivelse af ejerpantebrev mod betaling af ejerpantebrevets hovedstol	38
309/2004	Rykning af ejerpantebrev krævede samtykke fra den af debitorerne, der ikke var medejer af den ejendom, hvori ejerpantebrevet havde pant.....	39
313/2004	Krav om tilbageførsel af et beløb, som via homebanking blev overført til en anden konto end tilsigtet	41
343/2004	Rykning med ejerpantebrev, der lå til sikkerhed for såvel fælles gæld som for ægtefælles særgæld.....	42
49/2005	Beløb via Homebanking overført til anden konto end tilsigtet	43
56/2005	Debitering sket på baggrund af forgæves forsøg på at hæve med et udenlandsk betalingskort i pengeautomat	46
84/2005	Spørgsmål om frigivelse af håndpantset ejerpantebrev til sikkerhed for omtvistet krav	47
87/2005	Spørgsmål om kreditoplysning efter kreditaftaleloven samt gebyr ved for sen indbetaling.	48
94/2005	Salg af fællesejet aktie uden samtykke fra begge medejere.....	49
105/2005	Spørgsmål om klageren ved oprettelsen af en ratepension blev tilsikret en bestemt årlig udbetaling.....	50
118/2005	Forældelse af rådgivningsansvar vedrørende optagelse af kontantlån baseret på 6 % obligationer i foråret 1996	52
121/2005	Krav om afskrivning af provenu af ejerpantebrev på fælles lån	52
129/2005	Manglende orientering om kurssikring samt fejlagtig kursoplysning	54

157/2005	Udsættelse af behandling af klage begrundet i tilsvarende spørgsmål indbragt for domstolene	55
165/2005	Kaution delvis for gammel gæld.....	56
186/2005	Spørgsmål om rentesats og indfrielseskurs for lån i en periode efter udløb af fastrenteperiode	57
206/2005	Modregning i børnefamilieydelse indsat på overtrukket konto tilsidesat.....	58
218/2005	Fejl i beregning af hovedstol på realkreditlån i forbindelse med omprioritering.....	59

Kendelse afsagt den 22. marts 2005 i sag nr. 184/2004 (Indsigelse mod opgørelse af gæld overgivet til inkasso, spørgsmål om afskrivning af betalte ydelser)

Pengeinstituttet P ydede i juni 1996 klageren K 1 en kredit på 200.000 kr. K 1's ægtefælle, K 2, underskrev kautionserklæringen, hvorefter K 2 påtog sig selvskyldnerkaution for hvad K 1 måtte være eller blive P skyldig.

I juli 1997, hvor der er overtræk på K 1's kredit, blev der aftalt en afvikling af kreditten med 1.800 kr. månedligt.

Pr. 1. januar 1998 standsede P den automatiske rentetilskrivning på kreditten. K 1 indbetalte månedligt 1.800 kr. på kreditten.

I oktober 2002 rettede P henvendelse til K 1 og K 2 om gælden på kreditten, som pr. den 16. oktober 2002 blev opgjort til 156.905,05 kr. K 1 og K 2 gjorde indsigelse mod P's krav.

I april 2003 anmodede P K 1 og K 2 om at indfri kreditten med 155.282,55 kr. Beløbet tog udgangspunkt i en saldo pr. 28. april 1998 på 177.176 kr. med fradrag af de løbende indbetalinger og med tillæg af forsikringspræmie og rente 10 % p.a. af den til enhver tid værende restgæld. Renter, der ikke var indberettet til skattemyndighederne, blev opgjort til i alt 82.184,55 kr. K 1 og K 2 bestred fortsat opgørelsen af P's krav.

Den 27. januar 2004 udtog P stævning mod K 1 og K 2. Stævningspåstanden blev ved processkrift af 16. april 2004 korrigeret til 148.452,90 kr. med tillæg af rente 19,75 % p.a. fra sagens anlæg. Sagen blev af retten henvist til behandling ved Ankenævnet.

K 1 og K 2 nedlagde for Ankenævnet påstand om, at P skulle tilpligtes at frafalde eller nedsætte sit krav.

P nedlagde påstand om frifindelse dog således, at P nedsatte sig krav mod K 2 til 70.400 kr. med tillæg af renter 10 % p.a. fra den 25. juli 2002, hvorved K 2 ville blive stillet som om K 1's kredit var blevet afviklet som anført i kreditkontrakten indtil tre måneder før K 1 ved skrivelse af 25. oktober 2002 fra P fik meddelelse om K 1's misligholdelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Efter at P havde standset rentetilskrivningen på K 1's kredit, er de månedlige indbetalinger på 1.800 kr. blevet afskrevet på hovedstolen, hvilket fremgik dels af årsopgørelserne, dels af det forhold, at der ikke blev foretaget indberetning til skattemyndighederne om betalte renter. Ankenævnet finder, at dette – uanset baggrunden – må anses for bindende ved en efterfølgende stillingtagen til spørgsmålet om forældelse

af renter. Ankenævnet finder derfor, at de månedlige indbetalinger på 1.800 kr., som er foretaget i perioden fra rentetilskrivningens standsning til den 27. januar 1999 – 5 år forud for retssagens anlæg – skal anses for afskrevet på hovedstolen. Den aktuelle gæld skal herefter beregnes med udgangspunkt i den således nedskrevne hovedstol pr. 27. januar 1999 og under hensyn til efterfølgende rentetilskrivninger og indbetalinger. P skal foretage skattemæssig indberetning af de efterfølgende rentetilskrivninger.

K2 har gjort indsigelse imod sin kaution for K 1's kredit under henvisning til manglende meddelelse om misligholdelsen, jf. bank- og sparekasselovens § 41, nu lov om finansiel virksomhed § 48. P har nedsat sit krav mod K 2 i henhold til kautionen for K 1's kredit til 70.400 kr., svarende til det beløb, som kreditten i henhold til kreditaftalen skulle have været nedbragt til tre måneder før den 25. oktober 2002, hvor K 2 ved skrivelse af samme dato i hvert fald blev orienteret om, at der forelå en restance. P har endvidere nedsat sit rentekrav, således at der i forhold til K 2 som kautionist ikke beregnes misligholdelsesrente. Ankenævnet finder imidlertid, at kravet mod K2 yderligere skal nedsættes med de månedlige indbetalinger på 1.800 kr. foretaget efter den 25. oktober 2002."

o – o – o

Kendelse afsagt den 20. april 2005 i sag nr. 244/2004 (Spørgsmål om krav til indsigelsesform ved indsigelse mod fjernsalgstransaktion)

Klageren K havde et MasterCard tilknyttet sin konto hos pengeinstituttet P. K anvendte kortet den 22. september og 9. oktober 2003 til betaling af to køb over Internettet på omregnet til DKK 2.421,79 kr. og 1.823,19 kr.

Den 17. oktober 2003 fremsendte P faktura vedrørende K's anvendelse af MasterCard'et, hvor de to transaktioner fremgik. Ved telefaxskrivelse, som K angav at have faxet den 20. oktober 2003, og som P oplyste var modtaget 10. november 2003, fremgik, at K afviste de to betalinger.

Den 20. november 2003 modtog P's Chargeback afdeling K's indsigelse. Afdelingen anmodede ved skrivelse af samme dag K om at returnere en indsigelsesblanket i udfyldt stand samt ordrebekræftelser vedrørende de to køb.

K oplyste under sagen, at han ikke modtog Chargeback afdelingens skrivelse af 20. november 2003. P oplyste, at K i skrivelse af 1. december og 15. december 2003 blev rykket for fremsendelse af underskrevet indsigelsesblanket.

I marts 2004 opsagde P K's MasterCard-konto.

Den 10. juni 2004 fremsendte K underskrevet indsigelsesblanket vedrørende de omstridte betalinger. P meddelte K, at man ikke havde mulighed for at behandle transaktionerne, da P for længst havde mistet sine rettigheder over for udlandet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle tilpligtes at tilbageføre hævningerne af 22. september og 9. oktober 2003 samt heraf foranlediget rykkergebyr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Ankenævnet lægger til grund, at P den 17. oktober 2003 fremsendte faktura, hvoraf de to transaktioner, som sagen angår, fremgik, samt at K herefter gjorde indsigelse ved skrivelsen dateret 10. oktober 2003, men som først blev modtaget hos P den 10. november 2003. Det kan ikke komme K til skade, at skrivelsen først den 20. s.m. via intern post blev modtaget hos P's Chargeback afdeling. Skrivelsen indeholdt en præcis angivelse af de to transaktioner, som K gjorde indsigelse imod, samt begrundelse herfor.

Ankenævnet finder herefter, at P burde have igangsat sædvanlig indsigelsesprocedure vedrørende transaktionerne, idet det ikke var nødvendigt herfor at afvente K's returnering af P's egen indsigelsesblanket. Det er uden betydning, at P i skrivelsen af 20. november 2003 anmodede om ordrebekræftelser til brug for indsigelsesbehandlingen. Herved bemærkes, at K ikke ville være afskåret fra at gøre indsigelse, såfremt ordrebekræftelse ikke måtte være modtaget af K.

P bør herefter bære risikoen ved, at indsigelsesproceduren over for betalingsmodtagerne ikke blev igangsat og bør derfor i overensstemmelse med Forbrugerombudsmandens retningslinjer vedrørende fjernsalg m.v. i betalingssystemer med betalingskort af 16. december 1996 tilbageføre beløbene på 2.421,79 kr., henholdsvis 1.823,19 kr. med rentevalør 22. september og 9. oktober 2003.

Med hensyn til de opkrævede rykkergebyrer bemærkes, at selvom der bortses fra de omstridte transaktioner, var K's MasterCard-konto den 23. oktober 2003 overtrukket, og P var derfor berettiget til at opkræve rykkergebyr den 23. oktober og 13. november 2003 samt 22. januar 2004. Jf. rentelovens § 9 b bør P tilbageføre rykkergebyrerne debiteret den 12. februar, 15. marts, 25. maj, 16. juni og 15. juli 2004 med valør de respektive hævetidspunkter."

Kendelse afsagt den 15. februar 2005 i sag nr.

272/2004 (Tilbageførsel af indsat beløb sket med urette)

I forbindelse med klagernes K's køb og salg af fast ejendom blev der hos pengeinstituttet P oprettet en boligsiftkonto. K's ejendomskøb blev finansieret af realkreditinstituttet R, der var koncernforbundet med P.

Den 16. januar 2004 blev der af R indsat en check på 13.657,81 kr. på boligsiftkontoen. Beløbet vedrørte restudbetalingen vedrørende K's ejendomssalg og hidrørte fra den medvirkende ejendomsmægler.

Den 30. januar 2004 opgjorde P boligsiftkontoen og overførte et provenu på 44.692,71 kr. til en nyoprettet konto (-404).

Den 13. februar 2004 overførte R 13.657,81 kr. til konto -404.

Den 11. juni 2004 blev beløbet på 13.657,81 kr. tilbageført til R. Ved skrivelse af samme dato meddelte R K, at beløbet på 13.657,81 kr. fra ejendomsmægleren ved en fejl var blevet overført to gange, og at fejlen nu var rettet ved en tilbageførsel.

Ved en skrivelse af 19. august 2004 redegjorde R over for K for forløbet af de gennemførte transaktioner via K's konti hos P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle tilpligtes at betale erstatning.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"P er uden ansvar for, at der efter det oplyste ved en fejl blev overført 13.657,81 kr. fra R til K's konto hos P. En eventuel klage vedrørende R's tilbagesøgningskrav i den anledning er ikke omfattet af Ankenævnets kompetence, men må i givet fald indgives til Realkreditankenævnet.

P var den 11. juni 2004 ikke uden K's samtykke berettiget til at efterkomme R's anmodning om tilbageførsel af overførslen på 13.657,81 kr., som var gennemført den 13. februar samme år.

P skal derfor genindsætte 13.657,81 kr. på K's konto med valør den 11. juni 2004. Da det er uklart, om K reelt accepterer R's krav om tilbageførsel, bestemmes, at genindsættelsen på K's konto kun skal ske, såfremt K anmoder P herom inden fire uger efter afsigelsen af kendelsen.

Ankenævnet har ikke taget stilling til R's krav mod K, såfremt K vælger at anmode P om at genindsætte de 13.657,81 kr. som ovenfor anført."

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 22. marts 2005 i sag
278/2004 (Krav om udbetaling fra bog, hvor seneste postering var foretaget i 1988)

Den 3. marts 1988 blev der etableret en bankbog på klageren K med et indskud på 25.134,58 kr. i pengeinstituttet H. H blev i 1988 fusioneret med pengeinstituttet A, som i 1990 blev sammenlagt med to andre pengeinstitutter til pengeinstituttet P.

I 2004 rettede K, der i 1979 var fraflyttet Danmark som følge af sin ægtefælles arbejde, henvendelse til P om indeståendet på bankbogen. P meddelte, at man efter en undersøgelse havde konstateret, at der ikke hos P fandtes en konto i K's navn.

Af en kopi af bankbogen fremlagt under sagen fremgik, at seneste postering var foretaget den 3. marts 1988 ved indsættelse af beløbet på 25.134,58 kr. Bogen havde påtegning om, at dens pålydende ikke var bevis for størrelsen af det på kontoen indestående beløb.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle tilpligtes at betale 25.134,58 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse og anførte bl.a., at den 7. oktober 1994 var der blevet sat et nyt edb-system i funktion, hvor alle engagementer med privatkunder fra de tre pengeinstitutter, som ved fusion dannede P, blev registreret. Da hverken K eller kontoen var registreret i P's systemer, måtte kontoen være blevet opgjort i forbindelse med en udbetaling af saldoen på et tidspunkt forud for den 7. oktober 1994.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det er ubestridt, at der den 3. marts 1988 i H, nu P, blev indsat 25.134,58 kr. på en bankbog i K's navn. K's krav på kontoens indestående er omfattet af den 20-årige forældelse efter Danske Lov 5-14-4 og er således ikke forældet. Det må herefter påhvile P at godtgøre, at kontoens indestående efterfølgende helt eller delvis er blevet udbetalt. Det af P anførte udgør ikke tilstrækkeligt bevis herfor.

K's påstand tages derfor til følge. Da renter af indeståendet er omfattet af den 5-årige forældelse efter forældelsesloven af 1908, skal beløbet forrentes fra den 8. oktober 1999 – 5 år forud for sagens indbringelse for Ankenævnet – med P's sædvanlige rente for et indlån af den omhandlede karakter."

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 27. maj i sag nr.

305/2004 (Krav på frigivelse af ejerpantebrev mod betaling af ejerpantebrevets hovedstol)

Klagerne K1 og K2 håndpantssatte den 3. januar 2000 et ejerpantebrev på 20.000 kr. med pant i deres ejendom til sikkerhed for K2's boliglån på 34.068,46 kr. Af håndpantssætningserklæringen fremgik, at pantsætningen skete til sikkerhed for pantsætternes nuværende og fremtidige forpligtelser over for pengeinstituttet P.

I juni 2000 ydede P K1 og K2 et privatlån på 20.000 kr.

I september 2000 underskrev K2 nyt gældsbevis vedrørende boliglånet med en hovedstol på 23.200 kr.

Den 1. oktober 2004 var restgælden på boliglånet og privatlånet 28.378,14 kr. henholdsvis 7.488 kr., i alt 35.866,14 kr.

P afslog ultimo oktober 2004 en anmodning om frigivelse af ejerpantebrevet mod betaling af 20.000 kr. med tillæg af renter i et år, idet P først ville frigive ejerpantebrevet, når den samlede gæld var indfriet.

K1 og K2 indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle tilpligtes at aflyse ejerpantebrevet ved modtagelsen af pantets pålydende værdi + et års renter.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det ejerpantebrev, som K1 og K2 har håndpantssat til P, tjener efter sit indhold til sikkerhed for K1 og K2's samlede engagement med P.

Det følger heraf, at K1 og K2 ikke vil kunne kræve, at sikkerheden nedskrives i takt med foretagne indbetalinger på det løbende engagement.

Ankenævnet finder imidlertid, at pantsætteren af et ejerpantebrev, i hvert fald i forbrugerforhold og i tilfælde hvor der ikke er en udtrykkelig aftale om det modsatte, som udgangspunkt må have ret til at kræve ejerpantebrevet udleveret mod til panthaveren at betale et beløb svarende til ejerpantebrevets hovedstol. Ankenævnet lægger herved vægt på, at panthaveren ikke over for pantsætternes øvrige kreditorer – hverken i tilfælde af tvangsauktion over pantet eller af en samlet kreditorordning for pantsætteren i form af konkurs eller tvangsakkord – ville kunne oppebære et beløb, der overstiger ejerpantebrevets hovedstol, og at K1 og K2 efter udlevering af ejerpantebrevet fortsat hæfter for den ikke betalte del af engagementet i overensstemmelse med de oprindeligt aftalte vilkår.

Med hensyn til spørgsmålet om renter bemærker Ankenævnet, at ejerpantebrevet efter sit indhold først forrentes fra det tidspunkt, hvor tvangsauktion over den pantsatte

ejendom har fundet sted. K1 og K2, der er repræsenteret ved en professionel rådgiver, har imidlertid udtrykkeligt erklæret sig indforstået med at betale et års rente i tillæg til ejerpantebrevets hovedstol i forbindelse med en udlevering af ejerpantebrevet.”

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 10. maj 2005 i sag nr.

309/2004 (Rykning af ejerpantebrev krævede samtykke fra den af debitorerne, der ikke var medejer af den ejendom, hvori ejerpantebrevet havde pant)

I juli 1993 ydede pengeinstituttet P klageren K og dennes samlever S et boliglån på 285.000 kr. P fik håndpant i et ejerpantebrev på 600.000 kr. med pant i en ejendom tilhørende S. Af gælds brevet fremgik, at såfremt håndpantet var stillet af debitor, hæftede pantet sekundært for, hvad debitor i øvrigt var eller måtte blive P skyldig, ligesom det fremgik, at P kunne forsyne pantsatte pantebreve med påtegninger af enhver art.

K og S ophævede efterfølgende samlivet.

I 2001 gennemførte P for S en omprioritering af den pantsatte ejendom. I forbindelse med omprioriteringen påførte P ejerpantebrevet rykningspåtegning. Ved omprioriteringen fremkom et nettoprovenu på 67.889,82 kr., som blev indsat på S' lønkonto hos P; lønkontoens saldo var forinden negativ med ca. 64.000 kr.

I september 2003 døde S. S' bo blev behandlet som et bobestyrerbo.

I forbindelse med salget af boets faste ejendom modtog P et provenu på 123.663,67 kr. som håndpanthaver i henhold til ejerpantebrevet. Boliglånets restgæld var herefter 15.587,72 kr. P modtog i dividende fra boet 69.542,67 kr., som P afskrev på andre krav mod S.

I juli 2004 anmodede P K om at indfri boliglånets restgæld på ca. 17.000 kr.

Efter at P i september 2004 havde opsagt boliglånet til indfrielse som misligholdt meddelte P i oktober 2004 K, at boliglånet var indfriet ved overførsel af 17.735,86 kr. fra K's konto hos P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle tilpligtes at tilbageføre modregningen.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"I forbindelse med etableringen af boliglånet i juli 1993, hvor K og S underskrev som debitorer, stillede S ejerpantebrevet med pant i sin ejendom til sikkerhed for lånets afvikling.

Ved ændringen af boliglånet i juni 1994 skete der ikke ændringer i håndpant sætningen af ejerpantebrevet.

S gennemførte i marts 2001 en omprioritering af ejendommen, hvorved S opnåede et nettoprovenu på ca. 68.000 kr., der blev anvendt til dækning af en negativ saldo på S' indlånskonto. Dette var kun muligt som følge af, at P accepterede at lade ejerpantebrevet rykke for den yderligere belåning, hvorved ejerpantebrevets prioritetsstilling blev forringet med det ved omprioriteringen opnåede nettobeløb.

Ankenævnet finder, at det påhvilede P at indhente K's samtykke til rykningen, idet P måtte indse, at en anvendelse af nettoprovenuet fra omprioriteringen til afskrivning på S' øvrige engagement kunne komme K til skade, da hendes risiko ved hæftelsen for boliglånet således blev forøget. Herved bemærkes, at det af håndpant sætningserklæringen indeholdt i gældsrevet fremgår, at ejerpantebrevet kun sekundært hæftede for, hvad S i øvrigt var eller måtte blive P skyldig.

Det må i øvrigt anses for en typeforudsætning for en af flere solidarisk hæftende debitorer, at et pant stillet af en meddebitor som udgangspunkt ikke kan frigives eller afskrives på andre mellemværender uden pågældende debtors medvirken, idet den pågældende debtors risiko herved forøges.

P var derfor ikke berettiget til at afskrive provenuet fra omprioriteringen i marts 2001 som sket.

P's henvisning til pkt. 6 i gældsrevet fortrykte lånebetingelser, hvorefter P kan påføre ejerpantebrevet påtegninger af enhver art, kan ikke føre til et andet resultat, idet bestemmelsen alene legitimerer P til at kunne underskrive sådanne påtegninger. K findes ikke ved accept af dette vilkår på forhånd at have givet tilsagn om, at ejerpantebrevet kunne rykke ved enhver omprioritering.

Som følge heraf finder Ankenævnet, at P's modregning var uberettiget, idet det ikke kan antages, at P på modregningstidspunktet ville have haft et krav i henhold til boliglånet, såfremt nettoprovenuet ved omprioriteringen var blevet afskrevet på boliglånet. Det er i forholdet mellem P og K uden betydning, om K med urette måtte have opnået et skattemæssigt rentefradrag som følge af, at renterne på boliglånet blev indberettet også som vedrørende K."

Kendelse afsagt den 20. april 2005 i sag nr. 313/2004 (Krav om tilbageførsel af et beløb, som via homebanking blev overført til en anden konto end tilsigtet)

Klageren K var kunde hos et internetbaseret pengeinstitut P1. K indgav klagen mod pengeinstituttet P2, der markedsfører to bankkoncepter (brands A og B).

Den 5. november 2004 ønskede K via homebanking at overføre 52.766,15 kr. fra sin konto hos P1 til sin brors konto i en afdeling af A med reg.nr. -15. K indtastede det korrekte registreringsnummer og anførte sin brors navn, men indtastede et forkert kontonummer -730, som var kontonummeret på sin søsters konto i en afdeling af B med registreringsnummeret -07.

Den 8. november 2004 blev beløbet indsat på søsterens konto -730 hos P, reg.nr. -07.

Efter at have opdaget fejlen rettede K forgæves henvendelse til P1 med anmodning om tilbageførsel af beløbet. K's søster afviste endvidere at tillade en tilbageførsel.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P2 skulle tilbageføre det overførte beløb på 52.766,15 kr.

P2 nedlagde påstand om frifindelse og anførte bl.a., at de fire cifre i registreringsnummeret ved overførsler alene anvendtes til at identificere P2 og ikke det enkelte brand eller den enkelte afdeling, selvom afdelinger havde deres eget registreringsnummer. Alle P2's registreringsnumre blev i forbindelse med overførsler anset som et og samme registreringsnummer. Alene kontonummeret blev anvendt til ensidigt at fastslå, hvilken konto beløbet skulle indsættes på.

Med stemmerne 3 - 2 tog Ankenævnet K's påstand til følge. Ankenævnets afgørelse var således:

"Klagen vedrører K's indsigelser i forbindelse med en betalingsoverførsel, som blev gennemført via K's tilslutning til pengeinstituttet P1's homebankingsystem. Der består ikke noget kundeforhold mellem P2 og K, og K's krav vedrører reelt P1's eventuelle regreskrav mod P2, såfremt P1 i forhold til K er forpligtet til at tilbageføre det overførte beløb til K's konto.

Uanset, at der således ikke består et kundeforhold mellem K og P2, finder Ankenævnet ikke, at sagen bør afvises i medfør af Ankenævnets vedtægter § 2, stk. 2."

Flertallet udtalte:

"Registreringsnummeret på den kontoførende filial fremtræder som en del af de identifikationsoplysninger, som skal afgives i forbindelse med overførsel af beløb til en given konto.

Vi finder, at P2's system for modtagelse af overførsler af den omhandlede art bør være indrettet således, at en overførsel som den omhandlede, der indeholder uoverensstemmende oplysninger vedrørende registreringsnummer og kontonummer for beløbsmodtager, returneres eller indsættes på en fejlkonto, indtil det er afklaret, hvem der er rette betalingsmodtager.

Vi finder derfor, at indsættelsen af beløbet på kontoen tilhørende K's søster må anses for en fejl, som P2 bør bære ansvaret for. P2 skal derfor tilbageføre beløbet til K's konto hos P.

Vi har ikke herved taget stilling til, hverken om P2 herefter kan gøre et berigelseskrav gældende mod K eller til en eventuel fordeling af ansvaret mellem P2 og P1."

Mindretallet udtalte:

"Vi stemmer af de grunde, som P2 har anført for, at klagen ikke tages til følge."

P har meddelt, at P ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

o – o – o

Kendelse afsagt den 8. juni 2005 i sag nr.

343/2004 (Rykning med ejerpantebrev, der lå til sikkerhed for såvel fælles gæld som for ægtefælles særgæld)

I 1998, henholdsvis 2000, ydede pengeinstituttet P klageren K og dennes daværende ægtefælle M 2 lån på 206.000 kr. og 500.000 kr. Ved etableringen af lånet i 2000 gav K og M P håndpant i to ejerpantebreve på 120.000 kr. og 500.000 kr. med pant i deres faste ejendom til sikkerhed for opfyldelse af forpligtelser af enhver art, som de nu havde eller senere måtte få over for P.

M havde et erhvervsengagement med P.

I foråret 2004 opsigte P som følge af misligholdelse K's og M's engagement, som var på i alt 1,7 mio. kr. Fælleslånene havde primo marts 2004 en restgæld på i alt ca. 544.000 kr.

K og M søgte deres ejendom omprioriteret og anmodede i denne forbindelse P om at give tilsagn om at lade ejerpantebrevene rykke for omprioriteringen.

Ultimo marts 2004 gav P tilsagn om at rykke med ejerpantebrevene under forudsætning af, at P modtog 540.000 kr. "til ekstraordinær nedbringelse af debitorernes arrangement".

I maj 2004 modtog P beløbet på 540.000 kr., som P anvendte til indfrielse af fælleslånet etableret i april 2000 (ca. 350.000 kr.), mens restbeløbet anvendtes til indfrielse af en del af M's engagement samt et gebyr på 1.500 kr. for påtegning af ejerpantebrevene.

K protesterede mod anvendelsen af beløbet på de 540.000 kr. og krævede, at hele beløbet anvendtes til indfrielse af de to fælleslån. Dette afviste P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P forlods skulle tilpligtes at afskrive de 540.000 kr. på fælleslånene.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Provenuet på 540.000 kr. ved K's og M's prioritering af ejendommen i foråret 2004 blev udbetalt til P, som betingelse for P's rykning med ejerpantebrevene, der var håndpantssat til sikkerhed for K's og M's engagement.

Ejerpantebrevene er udstedt af K og M med pant i deres fælles ejendom og håndpantssat til P af K og M. K accepterede til gengæld for P's tilsagn om at rykke med ejerpantebrevene at betale 540.000 kr. til ekstraordinær nedbringelse af "debitorernes arrangement". Beløbet svarede stort set til fælleslånene på da i alt 544.428,15 kr. I hvert fald i denne situation finder Ankenævnet, at det må være en for P kendelig forudsætning, at betalinger med baggrund i ejerpantebrevene forlods anvendes til afskrivning på den del af det sikrede engagement, der vedrører begge håndpantssættede/debitorer.

Ankenævnet finder derfor, at P bør stille K, som om provenuet på 540.000 kr. med fradrag af påtegningsgebyrerne på 1.500 kr. forlods blev afskrevet på de to fælleslån."

o – o – o

Kendelse afsagt den 18. oktober 2005 i sag nr.

49/2005 (Beløb via Homebanking overført til anden konto end tilsigtet)

Klageren K var tilknyttet pengeinstituttet P1's netbank. Ultimo november 2004 indtastede K's ægtefælle to betalinger til henholdsvis D og T. Betalingerne blev foretaget på grundlag af fakturaer med vedlagte fælles indbetalingskort (FI-kort).

Ved indtastning af den ene betaling på 100.225,75 kr., som skulle tilgå D, indtastede ægtefællen fejlagtigt kreditornummeret for T, hvorfor beløbet indgik på T's konto hos pengeinstitut P2.

Efter at K primo januar 2005 var blevet opmærksom på fejlen, forsøgte K forgæves at få beløbet tilbage fra T, der imidlertid ikke var i stand til at betale.

K rettede via sin advokat henvendelse til såvel P1 som P2 med krav om tilbageførsel af beløbet.

Af sagen fremgik, at P1's netbank var indrettet således, at kunden i første skærmbillede indtastede oplysninger om overførselsbeløb, betalingsdato, betalingsmodtagers navn, identifikationsoplysning til brug for betalingsmodtager samt betalingsmodtagers kreditornummer. Af næste skærmbillede fremgik de oplysninger, som kunden selv havde indtastet, herunder det af kunden indtastede kreditornummer. Med henvisning til, at nogle pengeinstitutters netbanker var indrettet således, at kunden i "godkendelsesskærmbilledet" kunne se navnet på den betalingsmodtager, som svarede til det indtastede kreditornummer, forespurgte Ankenævnet P1, hvorfor dette ikke var muligt i P1's netbankssystem. P1 oplyste, at man havde valgt at indrette netbanken således, at der ikke kunne hentes oplysninger fra det fælles kreditorregister ved betaling af FI-kort.

På Ankenævnets forespørgsel oplyste Finansrådet, at der i halvdelen af edb-centralerne var implementeret en løsning for betaling af FI-kort, hvor der efter indtastning af kreditornummeret i næste skærmbillede skete en oversættelse af kreditornummeret til en betalingsmodtager med navn. I øvrige edb-centraler skete der enten ingen oversættelse i forbindelse med betalingsgodkendelsen, eller der skete først en oversættelse på et senere tidspunkt, hvor betalingen var blevet en del af posteringsoversigten på betalingskontoen, enten som en gennemført betaling eller som en fremtidig betaling.

K nedlagde for Ankenævnet påstand om, at P1 og P2 skulle tilpligtes at betale 100.225,75 kr.

P1 nedlagde påstand om frifindelse. P2 nedlagde påstand om principalt afvisning med henvisning til, at K var landmand, subsidiært frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge over for P1, men ikke over for P2.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Efter klagens karakter og det oplyste om størrelsen af K's landbrugsvirksomhed finder Ankenævnet ikke tilstrækkeligt grundlag for at afvise sagen, jf. vedtægternes § 2, stk. 2, 2. pkt.

Ved betalingen via netbank af opkrævningen på 100.225,75 kr. fra D maskinstation angav K's ægtefælle korrekt denne som betalingsmodtager, ligesom hun anførte korrekt betalingsidentifikationsnummer. Derimod anførte hun ved en fejl ikke kreditornummeret for D maskinstation, men kreditornummeret for T maskinstation.

Der foreligger ikke en fejlregistrering eller konteringsfejl, som kan medføre, at P1 er ansvarlig for K's tab i medfør af § 12 i lov om visse betalingsmidler."

Flertallet udtalte herefter:

"I relation til de såkaldte fælles indbetalingskort (FI-kort), som blev anvendt i det foreliggende tilfælde, findes et fælles kreditorregister. Det er derfor i forbindelse med betaling via netbank muligt at modvirke fejl ved angivelse af kreditornummeret ved i godkendelsesskærm billedet at vise navnet på den betalingsmodtager, som svarer til det indtastede kreditornummer. Et sådant kontrolsystem er da også etableret af nogle pengeinstitutter. Fejl i forbindelse med indtastning af kreditornummer er en nærliggende risiko, og den omstændighed, at det indtastede kreditornummer gentages i godkendelsesskærm billedet, sikrer ikke på effektiv måde herimod. At et kontrolsystem efter det oplyste ikke kan etableres ved betaling af giroindbetalingskort og ved konto til konto overførsler, taler efter vores opfattelse ikke imod at indføre et kontrolsystem ved betaling af FI-kort.

På den anførte baggrund finder vi, at det må anses for en systemfejl, at der i P1's netbank ikke er etableret en kontrolordning af den beskrevne karakter i forbindelse med betaling af FI-kort. Vi lægger endvidere til grund, at K's ægtefælle ville have opdaget fejlen ved indtastningen af kreditornummeret, såfremt en sådan kontrolordning havde været etableret. Vi stemmer derfor for at tage K's påstand til følge over for P1."

Mindretallet udtalte:

"P1's netbanksystem er under tilsyn af Forbrugerombudsmanden, jf. lov om visse betalingsmidler § 18.

Forbrugerombudsmanden udsendte i marts 2001 "Rapport vedrørende sikkerheden i udvalgte internetbaserede betalingssystemer". Rapporten er udarbejdet af revisionsfirmaet Ernest & Young på grundlag af en omfattende gennemgang af en række netbanksystemer.

Den af flertallet efterlyste facilitet har været overvejet og vurderes således i rapportens pkt. 3.5.:

Som yderligere sikkerhed kunne man forestille sig, at bruger kunne indgive en særlig kode, der yderligere identificerer den rette beløbsmodtager og som også verificeres, inden brugeren godkender transaktionen endeligt. Andre løsninger, såsom angivelse af modtagers navn eller et automatisk tilbagesvar til bruger med modtagers navn ved signeringen af transaktionen, kunne lyde fristende. Sådanne løsninger vil desværre kunne indeholde en række vanskeligheder, der må antages at gøre løsningerne uanvendelige som generel metode.

P1 og Finansrådet har under sagen gjort rede for en del af disse vanskeligheder.

Det må således lægges til grund, at den tilsynsførende myndighed fraråder pengeinstitutterne at introducere denne facilitet. På denne baggrund kan det ikke anses for en systemfejl, at P1 har fravalgt faciliteten, men – ligeledes i overensstemmelse med rapportens pkt. 3.5 – har indrettet sikkerhedskontrollen ved, at brugeren skal bekræfte de direkte indtastede oplysninger i et særskilt skærmbillede.

K har både indtastet det forkerte kreditornummer og forsømt sin kontrol ved godkendelsen af den samlede transaktion. Jeg stemmer derfor for ikke at tage klagen til følge over for P1.”

Samtlige medlemmer udtalte herefter:

”Der foreligger ikke nogen forvanskning, som kan medføre, at K over for P2 kan påberåbe sig aftalelovens § 32, stk. 2. Der er heller ikke grundlag for at fastslå, at P2 vidste eller burde have vidst, at overførslen af det omhandlede beløb til maskinstation T beroede på en fejl, jf. aftalelovens § 32, stk. 1. Endelig er det ikke godtgjort, at P2 har opnået en uberettiget berigelse som følge af betalingens gennemførelse. Klagen tages derfor ikke til følge over for P2.”

P1 har meddelt, at P1 ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 11. oktober 2005 i sag nr.

56/2005 (Debitering sket på baggrund af forgæves forsøg på at hæve med et udenlandsk betalingskort i pengeautomat)

Klageren K havde en konto i et amerikansk pengeinstitut A. Til kontoen var knyttet et betalingskort.

Den 16. juni 2004 anvendte K kortet, idet K forsøgte at hæve 1.000 kr. i en pengeautomat tilhørende pengeinstituttet P. K fik ikke udbetalt beløb fra automaten.

P oplyste, at der den pågældende dag var en fejl på linjen (strømsvigt) fra pengeautomaten til PBS, hvorfor der ikke skete udbetaling af 1.000 kr. til K. Beløbstransaktionen blev imidlertid bogført i PBS, hvilket kunne medføre, at beløbet blev hævet i K's pengeinstitut.

K oplyste, at der på baggrund af hæveforsøget blev trukket 163,86 USD svarende til 1.000 kr. på hans konto hos A.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle dække hans tab på 1.000 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det må lægges til grund, at K på baggrund af hæveforsøget i P's automat den 16. juni 2004, som ikke resulterede i nogen udbetaling, blev debiteret 163,86 USD svarende til 1.000 kr. på sin konto hos A. Årsagen hertil var en fejl på linien fra pengeautomaten til PBS.

Ankenævnet finder, at P som udbyder af serviceydelser via pengeautomaten i forhold til K er nærmest til at bære risikoen for tab ved fejlregistreringer, som skyldes fejl ved pengeautomaten. K's påstand tages derfor til følge."

o – o – o

Kendelse afsagt den 2. november 2005 i sag nr. 84/2005 (Spørgsmål om frigivelse af håndpantset ejerpandebrev til sikkerhed for omtvistet krav)

I januar 2001 ydede pengeinstituttet P klageren K et billån og en driftskredit. Til sikkerhed for opfyldelse af enhver forpligtelse, som K havde eller senere måtte få over for P, fik P håndpant i et ejerpandebrev på 225.000 kr. med pant i K's privatfly.

I maj 2002 ydede P en yderligere driftskredit til K.

K var hovedanpartshaver i et anpartsselskab, som i 2004 købte en fast ejendom af K's søn. I ejendommen var der tinglyst et ejerpandebrev på 500.000 kr., som var håndpantset til sikkerhed for sønnens mellemværende med P. Der opstod en tvist mellem anpartsselskabet og P om ejerpandebrevet, og anpartsselskabet anlagde sag mod P. Under retssagen blev K i januar 2005 procestilvarslet, idet P tog forbehold for at rejse ethvert krav mod K, som P måtte komme til at betale til anpartsselskabet.

K indfrie efterfølgende sine lån og kreditter hos P og forlangte sikkerheden i henhold til håndpantsetningen fra januar 2001 frigivet. Dette afviste P.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle frigive sikkerheden i henhold til håndpantsetningserklæringen fra januar 2001.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det må efter det oplyste lægges til grund, at P efter K's indfrielse af billånet og de to kreditter ikke har noget aktuelt tilgodehavende hos K. P er derfor forpligtet til at frigive

den sikkerhed for K's engagement, der blev etableret ved pantsætningserklæringen af 10. januar 2001."

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 15. december 2005 i sag nr. 87/2005 (Spørgsmål om kreditoplysning efter kreditaftaleloven samt gebyr ved for sen indbetaling.)

Pengeinstituttet P ydede i maj 1999 klageren K en specialkontokredit på 25.000 kr. Af P's kontobestemmelser fremgik bl.a., at kontoen ved for sen indbetaling ville blive debiteret et gebyr på 95 kr., ligesom en skriftlig betalingspåmindelse var forbundet med et rykkergebyr. I et såkaldt kundebilag var der givet oplysninger om årlige omkostninger i procent ved forskellige kreditlimit, dog hverken for 25.000 kr. eller 20.000 kr.

K fik medio maj 1999 udbetalt 20.000 kr. fra kreditten.

I forbindelse med efterfølgende uregelmæssige indbetalinger fra K debiterede P løbende 95 kr. i gebyr for for sen indbetaling samt rykkergebyr for skriftlig påmindelse.

K rettede i marts 2005 henvendelse til P, idet K ikke mente at have modtaget oplysning om årlige omkostninger i procent i forbindelse med etableringen af kundeforholdet. P besvarede ikke K's spørgsmål.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle tilpligtes at oplyse korrekt beregning af renter samt et debiteret oprettelsesgebyr.

P godtgjorde under sagens forberedelse K et for stort oprettelsesgebyr. Ankenævnet lagde til grund, at P i øvrigt nedlagde påstand om frifindelse.

Under sagens forberedelse undlod P at besvare sekretariatets forespørgsler om, hvorvidt P anså aftalen for omfattet af § 9 eller 10 i kreditaftaleloven, ligesom P ikke redegjorde for baggrunden for gebyret på 95 kr. ved for sen indbetaling.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Aftalen med K må anses for en kreditaftale med et fast lånebeløb på 20.000 kr. Det må lægges til grund, at der ikke ved aftalens indgåelse er givet oplysning om kreditomkostningerne i forhold til dette lånebeløb, herunder heller ikke om de samlede kreditomkostninger angivet som et beløb, og at der således foreligger en tilsidesættelse af bl.a. kreditaftalelovens § 9, stk. 1, nr. 3, jf. § 13. Efter kreditaftalelovens § 23 skal K herefter kun betale lånebeløbet på 20.000 kr. med tillæg af den rente, der fremgår af § 23.

Ankenævnet finder, at P ved omberegningen af lånets restgæld ud over renten efter lovens § 23 er berettiget til at fastholde de opkrævede rykkergebyrer (gebyrer for "skriftlig påmindelse"). De opkrævede gebyrer på 95 kr., som – ud over rykkergebyrerne – er opkrævet ved for sen indbetaling, må derimod anses for uberettigede og kan derfor ikke medtages ved omberegningen.

Hvis resultatet af omberegningen er, at K har indbetalt mere, end P efter det anførte kan kræve, skal det overskydende beløb tilbagebetales K med tillæg af rente efter renteloven fra den 26. april 2005. [Datoen for klagens indgivelse.]”

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 18. oktober 2005 i sag nr.
94/2005 (Salg af fællesejet aktie uden samtykke fra begge medejere)

Klageren K blev i foråret 2004 skilt fra sin ægtefælle M. Ved en skrivelse af 5. marts 2004 fra pengeinstituttet P til K og M bekræftede P nogle aftaler vedrørende opdeling af K's og M's engagement. Af skrivelsen fremgik, at effekterne i et opbevaringsdepot skulle deles, dog at værdien af en aktie i A.P. Møller skulle deles ved salg, og at K og M ville give besked, når aktien skulle sælges.

På M's anmodning solgte P den 2. februar 2005 aktien til kurs 47.100. M fik udbetalt provenuet på 46.746,75 kr.

Den 23. februar 2005 gjorde K via sin advokat indsigelse mod salget og forlangte at blive stillet, som om aktien ikke var blevet solgt. K tilkendegav samtidig, at hun var villig til at købe M's halvdel af aktien.

Den 31. marts 2005 tilbød P kulancemæssigt at betale K 23.373,38 kr. svarende til halvdelen af afregningsbeløbet for aktien. Den 6. april tilbød P yderligere kulancemæssigt at betale 3.622,62 kr. svarende til halvdelen af kursstigningen på aktien siden den 2. februar 2005.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle stille hende, som om aktien ikke var blevet solgt.

P nedlagde påstand om principalt afvisning under henvisning til, at K ikke inden indgivelsen af klagen havde rettet henvendelse til P. Subsidiært påstod P frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

”Den misforståelse, der opstod i forbindelse med klagens indgivelse, kan ikke medføre, at sagen afvises.

Efter bodelingen i forbindelse med K's og M's skilsmisse i foråret 2004 var A.P. Møller aktien, der lå i depot hos P, ejet af K og M i lige sameje, hvilket P var bekendt med, jf. P's skrivelse af 5. marts 2004. Ankenævnet finder derfor, at P begik en ansvarspådragende fejl ved den 2. februar 2005 efter anmodning alene fra M og uden samtykke fra K at sælge aktien og overføre hele salgsprovenuet til M.

Ved skrivelse af 23. februar 2005 fra K's advokat gjorde K indsigelse mod salget og tilkendegav, at hun var villig til at købe M's halvdel af aktien.

Ankenævnet finder, at udgangspunktet under disse omstændigheder må være, at K kan forlange at blive stillet, som om hun den 2. februar 2005 havde overtaget M's andel af aktien mod betaling af halvdelen af afregningsbeløbet eller 23.373,38 kr.

P's tilbud af 31. marts 2005 om betaling af 23.373,38 kr. og tilbudet af 6. april 2005 om betaling af 26.996 kr. svarende til halvdelen af kursværdien pr. denne dato var ikke tilstrækkelige, idet K efter disse tilbud selv havde måttet afholde et større beløb end 23.373,38 kr. for at genanskaffe aktien.

Ankenævnet finder endvidere, at det under de foreliggende omstændigheder ikke har påhvilet K at søge tabet – risikoen for kursstigning – begrænset ved selv at genanskaffe aktien med henblik på efterfølgende at gøre erstatningskrav gældende mod P.

Ankenævnet finder således, at P må bære risikoen for den kursstigning på aktien, som har fundet sted i tiden efter det uberettigede salg den 2. februar 2005.

Herefter tager Ankenævnet K's påstand til følge som nedenfor bestemt."

Af kendelsens konklusion fremgik, at P inden fire uger skulle tilbyde K at anskaffe A.P. Møller aktien mod K's betaling af 23.373,38 kr.

o – o – o

Kendelse afsagt den 23. juni 2005 i sag nr.

105/2005 (Spørgsmål om klageren ved oprettelsen af en ratepension blev tilsikret en bestemt årlig udbetaling)

Pengeinstituttet P, hvor klageren K var kunde, fremsendte primo september 2001 et tilbud om ratepension for K. Ratepensionsmidlerne var forudsat placeret i værdipapirer med en forventet årlig udbetaling på 79.965 kr. i 10 år fra efteråret 2006.

Under et møde hos P den 6. september 2001 underskrev K en aftale med P om oprettelse af ratepensionen og midlernes placering. Aftalen om ratepensionen blev underskrevet af P såvel som af K. K påførte med håndskreven påtegning: "I henhold til tilbud fra [P's medarbejders navn] på 80.000 årligt i 10 år fra 2006".

Ved skrivelse af 7. september 2001 fremsendte P en beregningsprognose, der viste et forventet udbetalingsforløb på K's ratepension på 79.965 kr. i 10 år. P anførte, at "udbetaling er selvfølgelig afhængig af, at prognosens forudsætninger opfyldes".

Ved skrivelse af 19. september 2001 meddelte K med henvisning til mødet den 6. s.m., at K bekræftede aftalen om en årlig rateudbetaling fra 1. oktober 2006 på 80.000 kr. i 10 år, samt "hvorledes I så investerer pengene, er jeg for så vidt ligeglad med, men aftalens forudsætning var, at jeg ikke fik mindre ud af det".

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle anerkende at have tilsikret hende en årlig udbetaling på 80.000 kr.

P nedlagde påstand om principalt afvisning, subsidiært frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Indledningsvis bemærkes, at Ankenævnet ikke finder grundlag for at tage K's principale påstand om afvisning af sagen til følge.

Det må lægges til grund, at K's tilføjelse på ratepensionsaftalen af 6. september 2001 fra hendes side var ment som en bekræftelse af en aftale om, at hun var garanteret en udbetaling på 80.000 kr. årligt i 10 år fra 2006, medens P's medarbejdere i første omgang alene opfattede tilføjelsen som en henvisning til den udarbejdede prognose, som viste en forventet årlig udbetaling på ca. 80.000 kr. om året.

Efter det oplyste kom P's medarbejdere efter mødet i tvivl om K's hensigt med tilføjelsen på aftalen, hvorfor de ved skrivelsen af 7. september 2001 præciserede, at der alene var tale om en prognose, dog uden udtrykkelig at kommentere K's tilføjelse på pensionsaftalen. Som reaktion på denne skrivelse tilkendegav K ved sin skrivelse af 19. september 2001 utvetydigt, at der efter hendes opfattelse var indgået aftale om en udbetaling på 80.000 kr. om året i 10 år.

Ankenævnet finder, at P, hvis man ikke kunne acceptere K's standpunkt, straks efter modtagelsen af skrivelsen af 19. september 2001 burde have tilkendegivet K dette og i forbindelse hermed burde have tilbudt K at ophæve ratepensionsaftalen. Det må lægges til grund, at P undlod at reagere på K's skrivelse, og Ankenævnet finder, at P herefter må anses for bundet af den forståelse af aftalen, som K tilkendegav i skrivelsen, og som efter Ankenævnets opfattelse også er bedst stemmende med tilføjelsen på selve pensionsaftalen. Klagen tages derfor til følge."

Kendelse afsagt den 18. august 2005 i sag nr. 118/2005 (Forældelse af rådgivningsansvar vedrørende optagelse af kontantlån baseret på 6 % obligationer i foråret 1996)

I forbindelse med klageren K's køb af en fast ejendom i foråret 1996 formidlede pengeinstituttet P et kontantlån på 731.000 kr. Lånet var baseret på 6 % 30-årige obligationer og blev udbetalt til kurs 80,50337, hvorved lånets obligationsgæld blev 908.036 kr.

I februar 2005 rettede K henvendelse til realkreditselskabet og gjorde gældende, at han ved rådgivningen ikke var blevet gjort opmærksom på den kursrisiko, han påtog ved optagelsen af kontantlånet, hvorfor K stillede krav om erstatning. P afviste K's krav bl.a. med henvisning til, at et eventuelt erstatningskrav var forældet.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle betale erstatning som følge af kurstab

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand til følge med disse bemærkninger:

"K's krav om erstatning i anledning af P's rådgivning i forbindelse med prioriteringen af K's ejendom foretaget i foråret 1996 må anses for omfattet af § 1, stk. 1, 1e, i 1908-loven om forældelse og er således omfattet af lovens forældelsesfrist på fem år. Da K ikke har gjort kravet gældende inden fem år, anser Ankenævnet K's krav for forældet."

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 3. oktober 2005 i sag nr. 121/2005 (Krav om afskrivning af provenu af ejerpantebrev på fælles lån)

Den 13. januar 2000 håndpantssatte klageren K's samlever S et ejerpantebrev på 250.000 kr. med pant i en ejendom tilhørende S, hvor K og S boede. Pantsætningen skete til sikkerhed for S' engagement med pengeinstituttet P. Af pantsætningsdokumentet fremgik, at pantsætningen skete til sikkerhed for opfyldelse af, hvad S til enhver tid af hvilken som helst årsag måtte blive P skyldig; endvidere fremgik det, at P frit kunne vælge, på hvilken del af den sikrede fordring indbetalinger skulle afskrives.

Den 14. januar 2000 ydede P K og S et fælleslån på 257.830 kr. I gælds brevet var der ingen henvisning til dokumentet om håndpantssætning af ejerpantebrevet, men det fremgik, at der var stempeludgift til ejerpantebrevet.

I 2002 ophørte K 'og S' samliv.

I 2004 solgte S sin ejendom. Ejerpantebrevet blev indfriet med 250.000 kr., hvoraf 157.200 kr. i august 2004 blev indsat på lånet, mens restbeløbet blev anvendt til nedbringelse af S' øvrige engagement. Fælleslånets restgæld var herefter ca. 66.000 kr.

I januar 2005 indbetalte S ca. 33.000 kr. på lånet og blev herefter af P frigjort for sin hæftelse for den resterende gæld på lånet. P anmodede K om at indfri restgælden opgjort til 35.310,98 kr.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle frafalde kravet.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

"Det fremgår af pantsætningsdokumentet af 13. januar 2000 mellem S og P, at "Banken frit kan vælge, hvilken del af den sikrede fordring indbetalingerne skal afskrives på." Pantsætningen er ikke begrænset til kun sekundært at hæfte for, hvad S i øvrigt var eller måtte blive indklagede skyldig. Der er ikke i gælds brevet af 14. januar 2000, som tillige K underskrev som debitor, nogen direkte henvisning til, at der var stillet pant. Der var i gælds brevet under stiftelsesomkostninger nævnt stempeludgift til pantebrev.

P har bestridt, at der under disse omstændigheder er indgået nogen aftale med K om sikkerhed for boliglånet og afvist, at K havde tilkendegivet som forudsætning for sin medhæftelse, at lånet blev inddækket med provenuet fra ejerpantebrevet, før S' anden gæld blev indfriet.

Ankenævnet har i sag nr. 309/2004, hvor det af gælds brevet fremgik, at P fik håndpant i et ejerpantebrev, udtalt, at det må anses for en typeforudsætning for én af flere solidarisk hæftende debitorer, at et pant stillet af en meddebitor som udgangspunkt ikke kan frigives eller afskrives på andre mellemværender uden den pågældende meddebitors medvirken, idet den pågældende debtors risiko herved forøges.

Selvom pantsætningsdokumentet ikke er underskrevet samme dato som gælds brevet og med direkte henvisning hertil i gælds brevet, finder Ankenævnet det efter sammenhængen ubetænkeligt at lægge til grund, at K kendeligt for P ved indgåelse af gældsforpligtelsen lagde vægt på, at der var stillet pant i S' ejendom. Det påhviler herefter P at godtgøre, at K var bekendt med, at pantsætningsdokumentet indeholdt en bestemmelse, der fraveg den nævnte typeforudsætning.

Det er ikke godtgjort, at K ved sin underskrift på gælds brevet af 14. januar 2000 var bekendt med pantsætningsdokumentets nærmere indhold, og der er derfor ikke grundlag for at fastslå, at den nævnte typeforudsætning i forhold til K er fraveget med parternes aftale.

P bør herefter anerkende, at K er frigjort for sin hæftelse."

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 11. oktober 2005 i sag nr.
129/2005 (Manglende orientering om kurssikring samt fejlagtig kursoplysning)

På et møde den 27. januar 2005 hos pengeinstituttet P drøftede klagerne K en om-lægning af et realkreditlån samt en tillægsbelåning. På mødet, hvor der blev foretaget beregninger af ydelsen på et 4 % 30-årigt obligationslån og 30-årigt rentetilpasningslån, underskrev K opsigelse af et eksisterende realkreditlån til indfrielse pr. 1. april 2005.

På mødet tilkendegav K, at de ikke havde besluttet sig for, om det nye lån skulle være et fastforrentet lån eller et rentetilpasningslån. P's medarbejder oplyste, at K ikke behøvede at tage en beslutning før den 1. marts 2005.

K anførte, at de i uge 7 besluttede sig for et fastforrentet lån, men som følge af P's medarbejders ferie havde K først kontakt med medarbejderen i den følgende uge, hvor medarbejderen anbefalede kurssikring. I denne forbindelse oplyste medarbejderen fejlagtigt kursen 98,152, der var kursen for obligationerne vedrørende rentetilpasningslånet.

Den 23. marts 2005 blev der hjemtaget et 4 % 30-årigt obligationslån på 1.521.000 kr. til kurs 94, 5.

P godtgjorde efterfølgende K 0,45 kurspoint svarende til, at lånet havde været hjemtaget den 24. februar 2005.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle tilpligtes at stille K, som om der var sket kurssikring til kurs 98,152.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Det må anses for en fejl, at P ikke allerede i forbindelse med, at K den 27. januar 2005 under et møde hos P underskrev opsigelse af deres eksisterende realkreditlån, oplyste dem om muligheden for kurssikring.

Fejlen medførte, at K ikke var opmærksomme på, at det ikke var uden betydning, hvor lang tid de brugte til at beslutte sig for lånetypen for det nye realkreditlån.

Ankenævnet lægger til grund, at K, hvis de havde modtaget korrekt rådgivning, i hvert fald i løbet af en uge ville have besluttet sig for lånetypen og foretaget kurssik-

ring. Som følge heraf finder Ankenævnet, at P bør stille K, som om kurssikring var sket den 4. februar 2005 med afvikling 31. marts 2005.

Ankenævnet finder ikke grundlag for at tage K's påstand om erstatning beregnet i forhold til kurs 98,153 til følge, idet oplysningen den 24. februar 2005 om denne kurs beroede på en fejl, og idet oplysningen ikke kan anses for et bindende tilbud om at ville kurssikre til denne kurs."

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 15. september 2005 i sag nr. 157/2005 (Udsættelse af behandling af klage begrundet i tilsvarende spørgsmål indbragt for domstolene)

Ved Ankenævnets kendelse af 9. december 2004 i sag 185/2004 bestemte Ankenævnet, at et etableringsgebyr og et ekspeditionsgebyr i forbindelse med etablering af et billån i et finansieringsselskab skulle nedsættes.

Finansieringsselskabet afgav meddelelse om, at det ikke ønskede at være bundet af kendelsen, hvorefter klageren indbragte sagen for domstolene. På grund af sagens principielle karakter blev sagen i juni 2005 henvist til behandling ved Østre Landsret.

Klageren K indbragte i juni 2005 en tilsvarende sag for Ankenævnet vedrørende finansieringsselskabet F. K påstod F tilpligtet at nedsætte gebyr og stiftelsesomkostninger.

F nedlagde påstand om udsættelse med sagens behandling, indtil der forelå en domstolsafgørelse i Ankenævnets sag 185/2004.

Ankenævnet besluttede at udsætte sagen med disse bemærkninger:

"Ankenævnet finder, at sagens behandling bør udsættes på baggrund af, at det spørgsmål, der er omtvistet i nærværende sag, i en anden sag er indbragt for Østre Landsret til afgørelse."

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 15. december 2005 i sag nr. 165/2005 (Kaution delvis for gammel gæld)

Klagernes K's søn ejede et værtshus A og forpagtede i fællesskab med sin samlever en cafe B.

Ved årsskiftet 2002/2003 besluttede sønnen og S at ophæve samlivet. Det blev aftalt, at S skulle overtage A, mens sønnen skulle fortsætte som eneforpagter af B.

I forbindelse med overdragelsen af A til S ydede pengeinstituttet P et lån på 420.000 kr. til sønnen, for hvilket K påtog sig selvskyldnerkaution. Af en af K underskrevet erklæring fremgik, at K bekræftede, at P havde oplyst om "debitors øvrige kreditaftaler med [P], herunder den aktuelle størrelse af debitors gæld for lån og kreditramme samt udnyttelse af kredit".

Af lånebeløbet blev 70.000 kr. via et andet pengeinstitut anvendt til dækning af løn-udgifter og forpagtningsafgift vedrørende B, mens 20.000 kr. blev betalt til Told- og Skat. Det resterende beløb på 330.000 kr. blev overført til S' kassekredit hos P som et led i aftalen mellem sønnen og S, hvoraf fremgik, at S overtog en del af sønnens gæld.

I juli 2003 blev K's søn erklæret konkurs.

Ultimo 2003 og første halvår af 2004 forsøgte K forgæves at opnå en akkordordning vedrørende deres gæld til bl.a. P.

I september 2004 gjorde K indsigelse mod kautionsforpligtelsen under henvisning til, at den var stiftet til sikkerhed for gammel gæld, hvilket P afviste.

K indbragte sagen for Ankenævnet på med påstand om, at P skulle frafalde kautionen helt eller delvist.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnets afgørelse var således:

"Ved overdragelsen af værtshuset (A) fra K's søn til dennes samlever S pr. 12. marts 2003 overtog S en gæld til P på ca. 630.000 kr. Provenuet af det samtidig oprettede lån på 420.000 kr., som K kautionerede for, blev – bortset fra det nedenfor omtalte beløb på i alt 90.000 kr. – anvendt til nedbringelse af S' kassekredit hos P og var efter det oplyste det beløb, som K's søn skulle betale til S i forbindelse med dennes overtagelse af værtshuset og sønnens andel af de tre øvrige ejerlejligheder i ejendommen. Af de 420.000 kr. blev som led i de indgåede aftaler 70.000 kr. betalt til pengeinstituttet ... og 20.000 kr. til Told & Skat. Under disse omstændigheder må K's kaution for lånet på 420.000 kr. for så vidt angår 330.000 kr. anses at angå allerede eksisterende gæld til P.

I den erklæring om modtagne oplysninger, som K underskrev, siges ikke noget om, at der for størstedelens vedkommende er tale om kaution for gammel gæld. Imod K's forklaring er det heller ikke godtgjort, at K mundtligt blev gjort opmærksom herpå, eller at K i øvrigt var bekendt hermed.

Kautionsforpligtelsen må herefter anses for delvis uforbindende for K, således at den kun kan gøres gældende for 90.000 kr. af gælden ifølge det kautionssikrede lån. "

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 15. december 2005 i sag nr. 186/2005 (Spørgsmål om rentesats og indfrielseskurs for lån i en periode efter udløb af fastrenteperiode)

Pengeinstituttet P ydede i oktober 2003 klageren K og dennes ægtefælle et boliglån på 300.000 kr. og et boligfremmelån på 250.000 kr. Begge lån havde en forventet løbetid på ca. 20 år, og P fik sikkerhed i K's og ægtefællens sommerhus.

Boliglånet blev ydet til en variabel rente på p.t. 6 % p.a. Af gælds brevet for boligfremmelånet fremgik: "Renten er fast 4 % indtil 30.6.2005 herefter følger renten normal boliglånsrente i sparekassen." Endvidere fremgik det, at lånet indtil fire år efter oprettelsesdatoen kun kunne indfries til kurs 107.

I juni 2005 anmodede K om overførsel af engagementet til et andet pengeinstitut. K ønskede dog kun boligfremmelånet overført, hvis dette kunne ske til kurs 100; K forespurgte endvidere, om boligfremmelånets betingelser efter 1. juli 2005.

P oplyste, at lånets rente efter den 30. juni 2005 ville blive forhøjet til 6,5 % p.a., og at indfrielse ikke kunne ske til under kurs 107. Af P's prisliste fremgik, at boliglån blev ydet til en rente på mellem 6 og 12,25 %.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P principalt skulle nedsætte lånets rente til en variabel rente 4 % p.a. med virkning fra 1. juli 2005, subsidiært at acceptere at lånet kunne indfries til kurs 100.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's subsidiære påstand til følge:

"I gælds brevet af 29. oktober 2003 vedrørende boligfremmelånet er det bestemt, at renten er fast 4 % indtil den 30. juni 2005, hvorefter renten "følger ... normal boliglånsrente i sparekassen". Ankenævnet finder, at dette må forstås således, at renten efter den 30. juni 2005 skal fastsættes som P's sædvanlige rente for boliglån, dvs. efter sædvanlige retningslinier inden for P's rentespænd for sådanne lån og således, at

den fastsatte begyndelsesrente reguleres i takt med efterfølgende generelle renteændringer for boliglån.

Bestemmelsen i gældsbrevet om, at lånet i en periode på 4 år efter dets oprettelse kun kan indfries til kurs 107, er for så vidt angår tiden efter den 30. juni 2005, hvor lånets rente er P's normale variable rente for boliglån, efter Ankenævnets opfattelse ikke rimeligt begrundet i et hensyn til P, og den kan hindre låntageren i at omlægge lånet, selv om P's rente ikke måtte være konkurrencedygtig. På denne baggrund finder Ankenævnet, at bestemmelsen delvis bør tilsidesættes i medfør af aftalelovens § 38 c, jf. § 36, således at K i overensstemmelse med sin subsidiære påstand efter den 30. juni 2005 er berettiget til at indfri lånet til kurs 100."

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 28. november 2005 i sag
206/2005 (Modregning i børnefamilieydelse indsat på overtrukket konto tilsidesat)

Klageren K, der var førtidspensionist og som modtog børnefamilieydelse for sit barn, havde en konto hos pengeinstituttet P med en tilknyttet kredit på 15.000 kr.

Den 14. juli 2005 var saldoen på K's kredit 18.853,23 kr. Den 20. s.m. indgik børnefamilieydelse med 2.396 kr., hvorved kredittens saldo blev nedbragt til 16.457,23 kr.

K anmodede forgæves P om udbetaling af børnefamilieydelsen.

K indbragte sagen for Ankenævnet med påstand om, at P skulle udbetale børnefamilieydelsen på 2.396 kr.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog K's påstand til følge med disse bemærkninger:

" Ankenævnet finder, at der i den foreliggende situation reelt var tale om modregning, idet P den 20. juli 2005 afskar K fra at råde over børnefamilieydelsen og anvendte denne til nedbringelse af P's forfaldne tilgodehavende hos K.

Det lægges efter det foreliggende til grund, at K's løbende indtægt alene består af førtidspension suppleret med eventuelle andre sociale ydelser samt børnefamilieydelse. Det må lægges til grund, at disse ydelser ikke samlet overstiger, hvad der er nødvendigt til at dække almindelige leveomkostninger for K og dennes husstand. Ankenævnet finder derfor, at P den 20. juli 2005 ikke var berettiget til at afskære K fra at råde over børnefamilieydelsen på 2.396 kr., som var blevet indsat på hendes Totalkonto hos P samme dag, jf. herved princippet i retsplejelovens § 509, stk. 2 om trangsbeneficiet. "

Ankenævnet pålagde P inden fire uger at udbetale 2.396 kr. til K fra K's konto.

0 – 0 – 0

Kendelse afsagt den 15. december 2005 i sag nr. 218/2005 (Fejl i beregning af hovedstol på realkreditlån i forbindelse med omprioritering)

Klageren K ønskede i juni 2005 at foretage en omprioritering således, at et 5 % obligationslån med en restgæld på 1.370.000 kr. skulle indfries med 300.000 kr. kontant samt provenuet af et nyt 4 % 30-årigt obligationslån.

K rettede henvendelse til pengeinstituttet P, som den 13. juni 2005 udarbejdede en konsekvensberegning, hvoraf fremgik, at det nye 4 % obligationslån på grundlag af kurs 98,948 ville få en hovedstol på 1.100.000 kr.

P kontaktede K telefonisk og oplyste, at der kunne ske kurssikring til kurs 98,275, hvilket K accepterede. K fik oplyst, at lånets hovedstol ville blive på 1.100.000 kr.

P oplyste, at medarbejderen ved en fejl ikke havde indregnet et kurtagebeløb på 1.700 kr. i konsekvensberegningen og heller ikke havde rettet den forud af systemet dannede kurs på 98,948 til kurs 98,275. Efter at medarbejderen havde opdaget fejlen, foretog medarbejderen en ny beregning af lånets hovedstol til 1.110.000 kr.

K protesterede mod forhøjelsen af hovedstolen med 10.000 kr., hvorefter P tilbød at slette sagen og foretage en ny konsekvensberegning.

Den 28. juni 2005 indgik K herefter aftale med P om hjemtagelse af et 4 % obligationslån til 1.106.000 kr. til kurs 98,45. Af en konsekvensberegning fremgik, at kurtagebeløbet var 1.633 kr., og at P havde beregnet sig et prioriteringsgebyr på 1.000 kr. og et indfrielsesgebyr på 300 kr. P foretog herefter omprioriteringen.

K indbragte herefter sagen for Ankenævnet med påstand om, at indklagede skulle betale en økonomisk kompensation på forskellen mellem P's første tilbud og den endelige konvertering.

P nedlagde påstand om frifindelse.

Ankenævnet tog P's påstand delvis til følge:

"Den 13. juni 2005 blev mellem K og P's medarbejder indgået aftale om, at K som led i låneomlægningen skulle hjemtage et 4 % obligationslån på 1.100.000 kr. til kurs 98,275. Medarbejderen opdagede imidlertid efterfølgende, at der var fejl i konsekvensberegningen, som lå til grund for den indgåede aftale, idet der var anvendt en

for høj kurs og ikke var medtaget en kurtage på 1.700 kr. En gennemførelse af den indgåede aftale ville derfor indebære, at provenuet af låneomlægningen ville blive ca. 10.000 kr. mindre end forudsat, og medarbejderen rettede herefter på egen hånd lånetilbud og kurssikring, således at lånets hovedstol blev forhøjet til 1.110.000 kr. Dette ville K ikke acceptere. Efterfølgende blev låneomlægningen med det forudsatte provenu gennemført ved hjemtagelse af et lån på 1.106.000 kr. til kurs 98,45.

Fejl i en konsekvensberegning, som medfører, at provenuet af låneomlægningen bliver mindre end forudsat, kan efter Ankenævnets praksis som udgangspunkt ikke begrunde et erstatningsansvar for pengeinstituttet, idet det forhold, at kunden er blevet skuffet i sine forventninger til resultatet af låneomlægningen, ikke i sig selv kan begrunde, at kunden har krav på økonomisk compensation, jf. herved Højesterets dom i UfR 1996 s. 200, og idet pengeinstituttet i almindelighed ikke kan anses at have tilsikret kunden, at resultatet af låneomlægningen vil blive som angivet i konsekvensberegningen.

Ankenævnet finder, at den foreliggende situation må sidestilles med de netop omtalte tilfælde, idet det ikke kan være afgørende, om provenuet af omlægningen bliver mindre end forudsat, eller om kunden vælger at forhøje lånet for at opnå det forudsatte provenu. K's påstand om en økonomisk compensation svarende til forskellen mellem hovedstolen på det optagne lån og hovedstolen på det først aftalte lån kan derfor ikke tages til følge. Derimod finder Ankenævnet, at P som følge af de begåede fejl bør give afkald på de opkrævede prioriterings- og indfrielsesgebyrer på i alt 1.400 kr.”

Vedtægter for Pengeinstitutankenævnet

§ 1

Pengeinstitutankenævnet er oprettet af Bankforeningen, Sparekasseforeningen og Sammenslutningen Danske Andelskasser, og Forbrugerrådet. De tre finansielle organisationer benævnes i disse vedtægter som Finansrådet.

Nævnets kompetencer

§ 2

Stk. 1. Ankenævnet behandler klager over danske pengeinstitutter og deres henværende datterselskaber. Klager over grønlandske og færøske pengeinstitutter er ikke omfattet af Ankenævnets kompetence. Ankenævnet behandler ikke klager over danske pengeinstitutters fællesejede selskaber, som ikke har et direkte kundeforhold. Ankenævnet behandler endvidere klager over danske filialer af udenlandske pengeinstitutter, herunder grønlandske og færøske. (De nævnte institutter og selskaber er i det følgende dækket af ordet "pengeinstitutter").

Stk. 2. Ankenævnet behandler klager vedrørende private kundeforhold. Klager fra erhvervsdrivende kan behandles, såfremt klagen ikke adskiller sig væsentligt fra en klage vedrørende et privat kundeforhold.

Stk. 3. Klager fra erhvervsdrivende falder i øvrigt uden for Ankenævnets kompetence.

§ 3

Stk. 1. En klage kan angå samtlige omstændigheder i retsforholdet mellem parterne, herunder også omstændigheder, der er opstået, inden et egentligt kundeforhold etableres.

Stk. 2. Det er en betingelse for behandling af en klage, at klageren forgæves ved henvendelse har søgt at opnå en tilfredsstillende ordning med pengeinstituttet. Ankenævnet kan indlede behandling af en klagesag, såfremt pengeinstituttet har afvist klagen, eller der ikke forinden 5 uger fra modtagelsen af en klage er opnået forlig med klageren.

§ 4

Stk. 1. Uden for Ankenævnets kompetence falder sager, hvis behandling i henhold til lovgivningen er henlagt til offentlige myndigheder eller andre anke- eller klagenævn.

Stk. 2. Afviser Ankenævnet i medfør af stk. 1 at behandle en klage, skal det oplyse klageren om den relevante myndighed eller det relevante anke- eller klagenævn.

§ 5

Stk. 1. Ankenævnet kan ikke behandle sager, som er afgjort ved endelig dom, gyldig bindende voldgift eller retsforlig eller sager, der kan forventes afgjort i forbindelse med en straffesag. En voldgiftskendelse er kun bindende, såfremt klageren forinden voldgiftssagen er blevet orienteret om muligheden for ankenævnsbehandling.

Stk. 2. Så længe en sag verserer for Ankenævnet, kan klagesagens parter ikke anlægge sag ved domstolene eller voldgiftsret om de af klagen omfattede spørgsmål.

§ 6

Er det utvivlsomt, at sagen ikke kan behandles af Ankenævnet i henhold til §§ 2-5, giver sekretariatet klageren meddelelse herom og begrundet over for klageren denne afgørelse. Klageren gøres samtidig opmærksom på, at afgørelsen vil kunne indbringes for Ankenævnet, hvilket sker ved sekretariatets foranstaltning, såfremt klageren fremsætter ønske herom.

§ 7

Stk. 1. Ankenævnet kan afvise sager, som på grund af deres principielle juridiske karakter, usikkerheden om bedømmelsen af de fremkomne faktiske oplysninger eller af andre særlige grunde findes uegnet til behandling i Ankenævnet. Ankenævnets formand er bemyndiget til på nævnets vegne at afvise sager, som er åbenbare grundløse eller som ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet.

Stk. 2. En afvisning i henhold til stk. 1 skal ledsages af oplysning om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

Sekretariatets opgaver

§ 8

Stk. 1. Klager indgives skriftligt til Ankenævnets sekretariat. Ankenævnet kan foreskrive, at der benyttes en særlig blanket. Sekretariatet har i øvrigt til opgave at besvare skriftlige, telefoniske eller personlige henvendelser til Ankenævnet samt at forberede klagesagerne til Ankenævnet. Sekretariatet drager omsorg for sagens oplysning. Klageren skal i forbindelse med klagens indgivelse til Ankenævnet give samtykke til, at pengeinstituttet uanset tavshedspligt kan afgive oplysninger til Ankenævnet til brug for sagens behandling.

Stk. 2. Efter modtagelsen af klagen sender sekretariatet med anmodning om en udtalelse det pågældende pengeinstituts direktion en genpart af det modtagne materiale med undtagelse af det, som utvivlsomt er direktionen bekendt. Sekretariatet drager i

øvrigt omsorg for, at hver af parterne får kendskab til oplysninger fra modparten, som må anses at have betydning for sagens afgørelse, og til sagkyndige erklæringer eller udtalelser indhentet til brug for ankenævnsbehandlingen.

Stk. 3. Hvis pengeinstituttet ikke inden 5 uger efter modtagelsen har fremsendt en udtalelse til Ankenævnet, kan sagen behandles på grundlag af klagerens materiale, medmindre sekretariatet på pengeinstituttets anmodning har forlænget fristen.

Stk. 4. Klageren kan til enhver tid tilbagekalde sin klage. Ankenævnsbehandlingen bortfalder ligeledes, hvis pengeinstituttet under sagens behandling opfylder klagerens krav, eller der indgås forlig mellem parterne.

§ 9

Stk. 1. Ankenævnet kan i særlige tilfælde efter en parts anmodning eller af egen drift indkalde parterne til mundtlig forhandling. Såfremt klageren uden oplyst lovligt forfald udebliver fra en sådan forhandling eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan Ankenævnet afvise klagen eller behandle den på det foreliggende grundlag. Hvis pengeinstituttet udebliver eller undlader at fremkomme med de af Ankenævnet ønskede oplysninger, kan sagen ligeledes behandles på det foreliggende grundlag.

Stk. 2. Ankenævnet kan på begæring af en part eller af egen drift indhente sagkyndige erklæringer eller udtalelser.

Information/offentliggørelse

§ 10

Stk. 1. Ankenævnets kendelser skal sendes til sagens parter inden 10 dage efter afgivelsen. Der gives normalt en frist på 4 uger til opfyldelse af kendelsen. Klageren orienteres samtidig om muligheden for at indbringe sagen for domstolene, om retshjælp, fri proces eller dækning af sagsomkostninger gennem eventuel retshjælpsforsikring.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser offentliggøres på Internettet og sendes endvidere til Finanstilsynet og Forbrugerstyrelsen – i alle tilfælde uden angivelse af klagers og eventuelle tredjemænds identitet. Ankenævnet kan i forbindelse med en sags afgørelse bestemme, at også pengeinstituttets identitet skal tilbageholdes, såfremt særlige forhold taler herfor. Ved offentliggørelsen angives, såfremt pengeinstituttet har afgivet meddelelse efter § 11, stk. 2. Ankenævnet kan i øvrigt fastsætte nærmere regler for offentliggørelsen.

Stk. 3. Ankenævnet udarbejder en årsberetning, der tilsendes Finanstilsynet og Forbrugerstyrelsen. Ved Ankenævnets omtale af kendelser anonymiseres disse i det i stk. 2 angivne omfang.

Stk. 4. Ankenævnets medlemmer, Forbrugerstyrelsen og sekretariatets medarbejdere har med undtagelse af oplysninger, der er offentligt tilgængelige, tavshedspligt om, hvad der fremkommer under ankenævnsbehandlingen.

§ 11

Stk. 1. Når Ankenævnet har truffet afgørelse i en klagesag, kan sagen af enhver af parterne – af pengeinstituttet dog med den i stk. 2 angivne begrænsning – indbringes for domstolene.

Stk. 2. Et pengeinstitut kan tilslutte sig Ankenævnet med den virkning, at det er bundet af Ankenævnets kendelser, medmindre det inden 4 uger efter Ankenævnets afsendelse af den enkelte kendelse skriftligt meddeler Ankenævnet, at det ikke ønsker at være bundet af kendelsen.

Stk. 3. Et pengeinstitut, der har tilsluttet sig Ankenævnet i henhold til stk. 2, kan ved skriftlig opsigelse til Ankenævnets sekretariat udtræde heraf med et varsel på 6 måneder til et kalenderårs udløb.

Nævnets sammensætning

§ 12

Stk. 1. Finansrådet og Forbrugerrådet udpeger et af organisationerne nærmere fastsat antal ankenævnsmedlemmer. Organisationerne udpeger herudover formanden og op til to næstformænd, der alle skal opfylde betingelserne for udnævnelse til landsdommer.

Stk. 2. Hvad der i disse vedtægter bestemmes om formanden og dennes kompetence, finder tilsvarende anvendelse på næstformænd.

Stk. 3. Ankenævnets medlemmer udpeges for en 3-årig periode. Medlemmerne fratræder deres hverv med udgangen af det år, hvori de fylder 70 år.

Stk. 4. Organisationerne fastsætter Ankenævnets forretningsorden. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Til Ankenævnet knyttes et sekretariat. Sekretariatet skal være uafhængigt. Organisationerne ansætter sekretariatschefen.

§ 13

Stk. 1. Ved Ankenævnets behandling af den enkelte klagesag deltager formanden eller en næstformand og fire af de i § 12, stk. 1, nævnte medlemmer, således at forbrugerinteresser og pengeinstitutinteresser er ligeligt repræsenteret. Ankenævnet er beslutningsdygtigt, når der er mødt mindst én forbrugerrepræsentant og mindst én pengeinstitutrepræsentant, uden at der herved ændres på antallet af stemmer, dvs. to forbrugerstemmer og to pengeinstitutstemmer.

Stk. 2. Ankenævnets kendelser skal være skriftlige. Kendelserne skal være ledsaget af en begrundelse og skal underskrives af formanden. Hvis en afgørelse beror på en flertalsbeslutning, skal dette på mindretallets begæring anføres i afgørelsen, og mindretallet skal i kendelsen begrunde sin stilling.

Stk. 3. En repræsentant fra Forbrugerstyrelsen skal til enhver tid have adgang til uden stemmeret at deltage i møderne.

Stk. 4. Ankenævnet holder møde efter behov og minimum en gang i kvartalet.

Habilitet

§ 14

Stk. 1. Ingen må deltage i behandlingen af en sag, når

1. den pågældende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
2. den pågældendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linje eller sidelinje så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse, eller
3. der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnet til at vække tvivl om den pågældendes fuldstændige upartiskhed.

Stk. 2. Den, for hvis vedkommende noget af de i stk. 1 nævnte forhold foreligger, skal omgående underrette Ankenævnets formand herom.

Stk. 3. Ankenævnets formand træffer beslutning om, hvorvidt en person som følge af bestemmelsen i stk. 1 ikke kan deltage i behandlingen af en sag.

Genoptagelse

§ 15

Formanden for Ankenævnet kan beslutte, at en sag, hvori Ankenævnet har truffet afgørelse, skal genoptages, hvis særlige grunde taler herfor, herunder navnlig i tilfælde af

1. lovligt forfald hos en part, som ikke har ytret sig i sagen, eller
2. nye oplysninger, som – hvis de havde foreligget under ankenævnsbehandlingen – må antages at ville have medført et andet udfald af sagen.

Gebyrer

§ 16

Stk. 1. Ingen af parterne betaler omkostninger i forbindelse med klagesagens behandling til den anden part. Samtlige omkostninger ved ankenævnsbehandlingen, herunder udgifter til de af Ankenævnet i medfør af § 9, stk. 2 indhentede erklæringer eller udtalelser, afholdes af Ankenævnet. Klageren skal dog altid betale et gebyr på 150 kr., som tilbagebetales, hvis klagen afvises af Ankenævnet, tilbagekaldes eller bortfalder, jf. § 8, stk. 4, eller hvis klageren får medhold.

Stk. 2. Ankenævnet kan ved mundtlig forhandling efter § 9, stk. 1, godtgøre klagerens rejseudgifter mv., når særlige grunde taler derfor.

Regnskab og drift

§ 17

Finansrådet fastsætter regler for Ankenævnets finansiering, budget, revision og regnskab m.v.

Vedtægtsændringer

§ 18

Ændring af vedtægter med tilhørende protokollat sker ved aftale mellem Finansrådet og Forbrugerrådet og skal godkendes af ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Opløsning af Ankenævnet

§ 19

De bag Ankenævnet stående stiftende organisationer kan med et års varsel udtræde, hvorved Ankenævnet opløses. Der skal fastsættes betryggende vilkår for afvikling af verserende sager m.v.

Ikrafttrædelse

§ 20

Disse vedtægter, der er godkendt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender, træder i kraft den 1. oktober 2004.